Tütüncülerin saat 9 a, ayakkabı boyacıları ile bazı eğlence yerlerinin 11 e kadar açık kalmalarına müsaade edildi.

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri : Siirt Meb'usu MAHMUT

Almanyada Hitlerin salâhiyetlerini tanımak için reyiâm hazırlığı başladı. Amerikalılar 2100 tayyare yapacaklar.

FIATI 5 KURUŞTUR. | 9 uncu sene No. 3058 | ÇARŞAMBA 15 AĞUSTOS 1934 | Tel: { Müdür : 24318, Yazı işleri müdürü : 24319. İdare ve Matbaa : 24310.

Yataklı vagon Servisleri

Bazı haklar ve menfaatler var ki, onların değeri rakam ile ölçülmez. Millî menfaat, millî prestij mevzuubahsolduğu yerlerde hakkın ve menfaatin küçüğü, ehemmiyetsizi olmaz. Sanırız ki, memleketimizde işleyen beynelmilel yataklı vagon servislerinde kaybolan böyle hak ve menfaatlerimiz vardır.

Beynelmilel Yataklı Vagon Şirketinin, her memlekette olduğu gibi bizim memlekette de bir dahilî, bir de haricî servisi bulunmaktadır. Haricî servis; İstanbul ile bütün Avrupa memleketleri arasındaki irtibatı temin eder. Bu irtibat, Semplon Ekspres ve Konvansiyonel ile sevkedilen bir kaç yataklı ve bir yemekli vagonla yapılır. Hemen şunu ilâve edelim ki, dahilî servislerin tanzim ve idaresi, şirketi burada temsil eden idareye ait ise de, bu idare haricî servislerin idaresine karışmaz. Onun merkezi hariçtedir.

Atina, Belgrat, Prag, Berlin ve Ostand gibi muhtelif şehirlerden — doğrudan doğruya bu memleketlilerin idarelerinde — her gün İstanbula vagonlar geliyor. Bunların her biri, küçük bile olsa, memleketleri hesabına maddî ve manevî bir çok faydalar toplamaktadırlar. Halbuki biz, İstanbulumuzdan, hiç bir Avrupa şehrine idaresi bize bağlı bir tek vagon gönderemiyoruz. Bundan başka her gün gelen ve akşama dönen gerek Semplon Ekspresine bağlı, gerek başka trenlere bağlanan vagonlarda Türk memurlara hiç tesadüf edilmez. Topraklarımızdan geçerken bile yemek vagonlarında Türk mahsûllerinin satılması mecburiyeti yoktur. Halbuki Avrupaya seyahat edenler bilirler ki, başka memleketler; bu noktada çok sıkıdırlar. Bize anlatıldığına göre Şark hattı üzerinde işliyen vagonlarda her milletten — İsviçreli, Yunanlı, İtalyan, Bulgar, Fransız, Sırp — bir hayli memur olduğu halde biz Türklerden yalnız iki üç memur vardır. Bu memurların gittikleri yerlerde, meselâ Pariste bile ikametlerine müsaade edilmemesine mükabil, biz onların memurlarını serbest bırakıyoruz. Onların İstanbulda bir kaç gün bile kalmasına müsaade ediyoruz. Bir kaç Türk ailesinin geçimi meselesini küçük görmemekle beraber, biz işin manevî ve millî prestij cephesine daha ziyade ehemmiyet veriyoruz. Başkalarına nisbetle daha geniş bir müsamaha ve muameleye tâbi tutulmamızı istiyecek değiliz. Fakat onlardan geri kalmamızın sebeplerini de kendi kendimize izah edemiyoruz.

Beynelmilel yataklı vagon servislerinde, Türkiyenin alâkası ve menfaati; her hangi bir memleketten daha az değil, bilâkis çok olması lâzımdır. Bize bu imtiyazı veren şey, coğrafî vaziyetimizdir. Hem memleket dahilinde bunca servislerimiz var. Hem de hariçteki servislerle şiddetle alâkadarız. Dahilî servis idaresinde derin bir ihtisas istiyen işler yoktur. Türk çocukları bir kaç günlük çıraklık ve tecrübe ile bütün malûmatı elde edebilirler. Kaldı ki, esasen yetişmiş, açıkta kalmış memurlarımız da vardır.

Biz, şu bir kaç satırla, sadece mevzuu hatırlatmak istedik. Nafıa Vekâleti tarafından harekete getirilecek olan alâkadar makam veya idare, kanaatimizce, şu esaslar dahilinde yürüyebilir:

1 — İşin esası ve mahiyeti üzerinde esaslı bir tetkik..

2 — Memleket hesabına temin edilebilecek noktaların tesbiti..

3 — Diğer memleketlerdeki misâllere ve bizim memleketin hususiyetine göre muhtelif servislerde kaç Türk memurunun kullanılabileceği.

4 — Dahilî servis idaresinin memur intihabında adaletin temini.

5 — Meselenin umumî tetkiki esnasında görülecek lüzum ve zaruretlere göre alınacak başka tedbirler.

Kanaatimiz şudur ki, muhterem Nafıa Vekilinin direktif ve muzaheretine dayanacak olan Demiryollar İdaresinin alâkadar makam ve dairesi; şimdiye kadar ihmâl edilen bu küçük hak ve menfaatlerimizi pek kolay sökebilecektir. Çünkü, Yataklı Vagonlar Şirketinin Umumî Müdürlüğünün adalete ve haklı taleplere karşı koyacağına asla ihtimal vermemekteyiz.

Siirt Meb'usu
MAHMUT

Solda Paşabahçede yapılan merasim de küçük Nükhet Başvekile ihtisaslarını anlatırken, ortada Başvekil fabrika hakkında plân üzerinde izahat alıyor, sağda Başvekil nutkunu söyleyerken...

Dün Iki Fabrikamızın Daha Temeli Atıldı

Başvekil memleketin sanayileşmesi hakkında iki mühim hitabe irat etti

İzmitte Kâğıt, Paşabahçede de İş bankasına ait şişe fabrikasının temel atma merasimi yapıldı

Başvekil dedi ki:

" Bir fabrika iyi şartlarla kurulduktan sonra asıl dirayetini işletmesinde gösterir.„

Bugün de Zonguldak ta sömi kok fabrikasının temeli atılacaktır.

Iki mühim fabrikanın daha temellerinin atılması suretile, sınaîleşme yolundaki memleket hare-

Başvekili Paşabahçede karşılayış

Başvekil şişe fabrikasının temeline ilk harcı koyarken

ketinin hayırlı bir hamlesine de dün şahit olduk. Temelleri bizzat Başvekil Paşa Hazretleri tarafından atılan bu yeni müesseseler, iktısadî hayatımızda mühim boşlukları doldurması noktasından plânlı hareketin ilk verimli tecellileri olacaktır.

Memleketi sınaîleştirecek olan beş senelik programın tatbikatından olan fabrikalardan üçüncüsü de bugün Zonguldakta temeli atılacak olan Sömikok fabrikasıdır. Bu münasebetle yıkama fabrikasının küşat resmi de yapılacaktır.)

İzmit, 14 (Sureti mahsusada gönderdiğimiz muhabirimizden - Telefonla) — İzmit, bugün büyük bayram günlerinden birini, sınaî kurtuluş bayramını yaşıyor. Muhitimz sabah gün doğarken faaliyete geçmiştir. Büyük bir hareket var. Her taraf Türk bayraklarile donanmıştır. Sokaklar tamamile sulanmıs ve temizlenmiştir. Halk sokaklara dökülmüştür. Bugün, beş senelik sınaî programmızdan olan İzmit kâğıt fabrikasının temeli atılacaktır. İzmit, şimdi, temelatma merasimine riyaset edecek olan Başvekil İsmet Paşa Hazretlerile İktısat Vekilimiz Celâl Beyefendiyi bekliyor. Saat onda gelmeleri mukarrerdir. İzmit üssübahrî kumandanlığında büyük bir çalışma var. Paşa Hazretleri ve maiyetleri buraya çıkacaklardır. Saat 9 da istikbal heyeti ve halk burada hazır bulunuyordu. Kumandanlık meydanında kara ve deniz askerlerimiz ve polisler yer almışlardı. Gözler, denizde yatı bekliyorlardı.

"Saat 9 sularında yat göründü. Bütün güzelliği ile geliyordu ve saat ona on kala kumandanlık dairesi önünde demirledi. İzmit valisi Eşref Bey, üssü bahrî kumandanı Mehmet Ali Paşa, hususî bir motöre binerek yata gittiler ve İsmet Paşa Hazretlerile Celâl Beye (hoşgeldiniz) dediler.

Başvekil Hazretleri ve İktısat Vekili Celâl Beyefendi, Sümer Bank müdürü Nurullah Esat Bey, İzmit mebusları Beyler ve diğer zatlar iskeleye çıktılar. Paşa Hazretleri güler yüzle kendilerini karşılamaya gelenleri selâmladı ve iltifatta bulundu.

Başvekilden sonra İktısat Vekilimiz ilk temel taşı başında

Bundan sonra selâm resmini ifa eden askerlerimizin önünden geçti. Halk çoşkun tezahüratta bulunuyordu. Alkışlar arasında Celâl Beyefendi ile birlikte otomobile bindiler ve Sümer Bank tarafından yaptırılacak olan kâğıt fabrikasının temelini atmak üzere fabrika yerine hareket ettiler. Yollarda halk candan tezahüratta bulunuyor, yaşasın sadaları ve alkış sesleri yükseliyordu.

Fabrikanın kurulacağı yer İzmitin dışarı tarafında idi. On beş dakikada

(Devamı 6 ıncı sahifede)

İzmitte temel taşı atılan kâğıt fabrikası mahallinde Başvekilimiz ve nutuk söyleyen diğer zevat

Avusturya gene karıştı

Viyanada bir suikast daha meydana çıkarıldı

İki yüz altmış kişi tevkif edildi

Geçen suikastla alâkadar dört polis memuru pek feci surette idam edildiler

VIYANA, 14 (A.A.) — Daily Telegraph muhabirinden: Nazilerin yeni bir suikast teşebbüsü keşfolunarak, zabtıa memurlarından 260 kişi tevkif edilmiştir.

VIYANA, 14 (A.A.) — M. Dollfus'un ölümü ile neticelenen hükûmet darbesine iştirak ettikleri anlaşılan 4 zabtıa memuru, Divanı harp tarafmdan ölüm cezasma çarptırılmışlardır. Bundan başka bir polis müfettişi 20 sene ve diğer iki suçlu da 20 ve 15 sene hapis hükmü giymişlerdir.

VIYANA, 14 (A.A.) — Reuter Ajansından: Olüme mahkûm 4 zabıta memuru bu gece asılmışlardır. Bunların idamı feci bir manzara arzetmitşir. Hapishane avlusunda elektrik tertibatı bulunmadığı cihetle, hüküm, meşalelerin ışığında infaz olunmuş ve çok uzun sürmüştür. Hükmün icrasında hazır bulunanlar, pek ziyade müteessir olmuşlardır. Avlunun methalinde, mahkûmların dost ve akrabaları ağlaşıyor, yüksek sesle mahkûmları çağırıyor ve darağaçlarına kadar sokulmağa çalışıyorlardı. Mahkûmlar ise, soğuk kanlılıklarını tamamen muhafaza etmiş ve hiç bir heyecan ve korku eseri göstermeksizin ölüme gitmişlerdir.

Avusturya nazilerile âmânsız mücadele eden Heimverler reisi Prens Stahremberg

Prens Stahremberg de Romaya gelecek

ROMA, 14 (A.A.) — Daily Telegraph muhabirinden: Avusturya Başvekil muavininin Roma ziyareti, geçen martta İtalya, Avusturya ve Macaristan arasında imzalanan ve Almanyanın muhtemel bir tecavüzünü derpiş eden misakın tabiî icabatından dır. Avusturya mahafilinde, Prens Ştarhemberg'in M. Mussolini ile yeniden mülâkatlarda bulunmasının mümkün olduğu ve lâkin bu mülâkatlardan fevkalâde mühim neticeler beklenmiyeceği söylenmektedir.

Rıhtım şirketi ile uyuşulan noktalar tespit edildi

Saraçoğlu Şükrü Bey gazetemize müzakerelerin safahatını anlattı

Hangi noktalarda itilâf edildi

Rıhtım şirketinin satın alınması etrafında Adliye vekili Saraçoğlu Şükrü Beyle şirket müdürü Mösyö Canonge arasında cereyan etmekte olan müzakerat bitmiş gibidir.

Mösyö Canonge dün sabah Perapalas oteline giderek Şükrü Beyi ziyaret etmiştir. Bu mülâkatta şimdiye kadar cereyan eden müzakereler neticesinde mutabık kalınmış olan noktalar tesbit edilmiştir.

Bu mülâkattan sonra Saraçoğlu Şükrü Bey İzmir vapurile İzmire gitmiştir.

Şükrü Bey hareketinden biraz evvel Rıhtım şirketile cereyan eden müzakeratın neticesi hakkında bize şu beyanatta bulunmuştur:

— Bir senedenberi devam eden müzakereler iyi bir neticeye varmış addedilebilir. Esas ve prensip meselelerinde mütabakatı efkâr hasıl olmuştur. Bu uyuşulan noktalar iki tarafça tesbit edilmiştir. Her halde önümüzdeki senenin ilk gününden itibaren şirketin hususî ve umumî bütün hukuku, emval ve emlâki devlete devredilmis bulunacaktır.

Şirkete verilecek yıllık taksit rakamı etrafında cereyan eden müzakerelerde en ziyade yer alan fikir, bu taksitin memleketin iktisadî şartlarına uygun olmasıdır. Bu nokta etrafında her iki taraf hüsnü niyet eseri göstermiştir.

Saraçoğlu Şükrü Bey dün İzmir vapurunun güvertesinde . .

Şirkete esnevî verilecek taksite gelince: Bu da kırk senelik bir istikraz mahiyetinde olacaktır. Buna verilecek faiz miktarı da Osmanlı borçları mukavelesinde de kabul etmiş olduğumuz yüzde 7,5 nisbetindedir.„

TARİHİ TEFRİKA: 114

İttihat ve Terakki!

(BAHAEDDIN ŞAKIR BEYIN BIRAKTIGI VESIKALARA GORE)

Her hakkı mahfuzdur. *Yazan: A. C.*

Atina ve Pirede Abdülhamidin hafiyeleri kum gibi kaynayorlar

Buraya gelirken vapurda Suriyeli bir adamla konuştum. Bu zat on bir lisan biliyor. Abdülhamidin kötülüğü hakkında dört gün müdaveleifkâr ettik. Daima sözlerimi tasdik ediyordu. Fakat ben karaya inerken bana Berut valisinin ahbaplarındanım. Sizin gibi vatanını seven bir gencin böyle garibül diyar dolaşması yazıktır. Valiye söyliyeyim de sizi affışahaneye mazhar etsin, Ailenize de kavuşursunuz, ben size yazarım!,, demesin mi? Ben kendisine lâzımgelen cevabı verdim. Herifin ya mutlaka hafiye veyahut saf bir adam olduğuna hükmediyorum.

Bugün Samsundan gelen bir rum ile buluştum. Bu adam Anadoluda ermeni komitelerinin çevirdikleri fırıldaklar hakkında bazı şeyler söyledi. Diyordu ki: İzmirde, Samsunda, Trabzonda, Sivasta vesair yerlerde teşkil edilen ermeni komitelerine Türk polisleri para mukabilinde hizmet ediyorlar.,,

Atina ve Pire Abdülhamidin hafiyelerile kum gibi doludur. Bunlar yetişmiyormuş gibi bir de ermeniler Türklerin gözleri açıldığını ve Türklük için propaganda yapıldığını istemiyorlar ve mâni olmağa çalışıyorlar. Bugün gene iki Türke rastgeldim. Yanlarına bıraktığım gazeteleri heyecanla okuduklarını görünce onlara yaklaştım. Birisi Tunus tebasından Ahmet keşfi diğeri de Abdülhalim Fikri efendilerdi. İkisi de maişetlerini temin etmek için sefalet içinde Romanyaya gidiyorlardı. Sefaret imamile hafiyeler tabiî fitili aldılar. Benim burada zuhur edişim onları fena halde endişeye düşürdü. Bakalım ne halt edebilecekler? Ermenilerin hainane nazarlarla bana baktıklarını gördükçe kanım beynime hücum ediyor. Dünyada bu kadar kızdığımı bilemem. Hemen Allah yardımcımız olsun!,,

"Prens Sabahattin beyin Principe'leri buralara kadar sirayet etmiş. Bazı kimseler tarafından tasvip ediliyorsa da ekseriyet gene Şûrayi Ümmeti okumaktan lezzet alıyor. "Patris,, gazetesi Mısırda Jön Türklerle ermenilerin bir kongre yapacaklarını yazıyor. Fakat buradaki bazı boş boğaz ermeniler yakında "kan olacaktır,, diyip duruyorlar.,,

Cemiyetin kâtibi Seyit Kenan B. yukarıdaki mektuplarında yazdığı işleri gördükten ve bir müddet parasız kaldıktan sonra Parise geri dönerek vazifesine devam etmişti. Bu esnada doktor Bahattin Şakir bey cemiyetin inkişafına ve şube teşkilâtının tevsiine bütün gayretile çalışıyordu.

Onun bu mesaisini takdir eden ve cemiyetin umumî müfettişliğine tayin olunan Mısırlı Mehmet Sait paşa Mısırdan Parise yazdığı bir mektubunda diyordu ki :

"Şubeler teşkili hususundaki muvaffakıyetinize cidden pek memnun oldum. Zira cemiyetimizin nüfuz ve tesirini tezyit etmek için bundan müessir bir teşebbüs olamaz. Mazlum vatanın selâmetine hizmette sabiti kadem oldukça elbette muvaffakıyet bizden ayrılmaz.,,

Mısır şubesi hakkında cemiyetimizin ne fikir beslediğini bilmem lâzımgeliyor. Mısır şubesinden ne gibi hizmetler bekleniyor? Çünkü memleket dahilinde efkârı umumiyeyi tadile çalışmak beyhudedir. Olsa olsa mevkiden bilistifade Türkiyeye evrak ithali gibi bazı hizmetleri dokunabilir. Mektubunuzda şubenin terakkisinden bahsediyorsunuz. Bunun mânâsı nedir? Mısır şubesinin terakkisi ve ehemmiyet kesbetmesi aza adedinin artması demekse, böyle bir emelin husulü kolaydır ve muvakkat bir zaman için aldatıcı bir nümayiş olabilir. Lâkin tehlikeden salim kalmaz.

Malûmunuzdur ki Mısırdaki Osmanlıların hemen herbiri kendi başına ıslahatçı kesilmiş acibülahval kimselerdir. Bunların bazıları cemiyete sokulacak olursa, müruru zamanla onları idare etmek kabil olmaz. Cemiyetle şube arasında münazaa eksilmez.

Mısırın yerlilerine gelince politika ile meşgul olanları ve alelhusus Osmanlı politikasile münasebet peyda etmiş olanları Hamidin ve Hidiv Abbasın mektebinde yetişmiş müfsit ve menfaatperest bir takımmuzır şahıslardan ibarettir. Bunların cemiyete iştirakinden bir hayır beklenilemez. Hasılı, reyime kalırsa Mısır şubesinin azası ne kadar artarsa o nisbette faaliyeti sekteye uğramış, o nisbette münazaa ve münakaşaya sebebiyet verilmiş olur. Hele Mısırın bu zamanki hali nazarı dikkate alınırsa, Hamit ve Abbas taraftarları böyle bir fırsattan istifade ederek cemiyetimizin asıl sıfatını ve hususî haysiyetini bozmak emelile şubeye girmek için her türlü teşebbüsten geri kalmıyacaklarına şüphe edilemez. Hülâsa kaş yaparken göz çıkarmıyalım.

Nakdî iane meselesine gelince, ümit ederim ki sâyim pek semeresiz kalmıyacaktır. Gerek mukarrer olan ıslahatın yapılması ve gerek lâbedit görülen bazı teşebbüslerin kuvveden file çıkarılması için nekadar paraya ihtiyaç varsa bildiriniz.,,

Bu Mehmet Sait Paşanın Terakki ve İttihat cemiyetinin umumî müfettişi olduğu gizli tutuluyordu. Sait paşanın müfettiş olması Parisle Ahmet Celâlettin paşa arasındaki münasebatın kesilmiş olduğuna delâlet ederdi. Fakat "Tuna,, gazetesinin cemiyet işlerini karıştıracak neşriyatta bulunması yüzünden Sait paşanın umumî müfettiş olduğunu ilân etmeğe mecburiyet hasıl olmuştu. Sait paşa bu ilândan dolayı biraz kızmıştı. Parise yazdığı bir mektubunda diyordu ki:

"Mademki matlup olan bu vazifenin Ahmet Celâlettin paşaya ihale olunmadığını ve paşayi müşarünileyhin cemiyetimizle asla bir alâkası bulunmadığını bildirecekti, o halde resmî bir tekziple iktifa olunsa idi, hem bizce maksat hasıl olur, hem de Tuna gazetesinin kurnazlığı semeresiz bırakılırdı.,,

"Sait paşa cemiyetin meftunu olan bir zattı. Her ay cemiyete iki yüz frank verirdi. Cemiyet tarafından Prens Sabahattin beye karşı yazılan reddiyeleri hararetle takdir ederdi. Cemiyetin işlerile yakından ve uzaktan meşgul olmaktan hoşlanırdı. Mektupların sonunda " bu posta ile beş aylık yekûnu olan bin frangı gönderiyorum.,, ve yahut üç aylık biriken 600 frank borcum yollanmıştır.,, diye yazılı bulunurdu.

(Devamı var)

Ölü İngiliz zabitinin cesedi bulundu

ATİNA, 14 (Milliyet) — Sisam valisinin Dahiliye nazırına gönderdiği bir telgrafa nazaran, geçenlerde Dipburnunda bir sandaldan denize düşerek ölen İngiliz zabiti M. Robertson un cesedi Kalamaki - Çankılı sahili arasında bir çoban tarafından mütefessih bir halde bulunmuştur.

Gandhi orucu bozdu

VARDHA, - Hindistan - 14 (A.A.) — Gandhi, bu sabah orucunu bozmuş ve soda ile baldan mürekkep bir şerbet içmiştir. Bu defaki orucunu daiyi neticelendirmiş olmasından dolayı kendisine birçok tebrik telgrafları gönderilmiştir.

Londranın ortasında tayyare meydanı

LONDRA, 14 (A.A.) — Londranın City denilen iş mahallesinin ortasında bir tayyare meydanı yapılması düşünülmektedir.. Bu bapta bir proje hazırlanması mütehassıslara tevdi edilmiştir. Bu proje birçok zevat nezdinde rağbet görmektedir. Tayyare meydanının inşası ticareti azami derecede inkişaf ettirecek mahiyette telâkki edilmektedir.

Irlandada kanlı bir hâdise

KORK, (Irlanda), 14.A.A. — Daily Telegraph muhabirinden : Zabıta kuvvetleri, vergi borçlarını ödemiyen çifçilerden müsadere edilmiş mevaşinin satışına mümanaat eden köylülerin üzerine ateş açmağa mecbur kalmıştır.

Neticed 1 kişi ölmüş, 37 kişi de yaralanmıştır. Hâdise, bu gibi müzayedelerin ekseriya yapılmakta olduğu bir avluda cereyan etmiştir. Burada 5.000 çifçi toplanmış bulunuyor ve 300 zabıta memuru da intizamı muhafaza ediyordu. Birdenbire içinde 15 kişi bulunan ve bütün hızı ile gelen bir kamyon, kapalı duran kapıyı zorlıyarak avludan içeriye girmiştir. Bunun üzerine zabıta derhal ateş açmış ve sekiz kişiyi vurmuştur. Paniğe tutulan halk, kapılara doğru koşumuşsa da, zabıtanın mümanaatı ile karşılaşmıştır. Bir askeri müfrezenin gelmesiyle sükûnet ancak iade olunabilmiştir.

Vaziyeti ciddiyetle telâkki eden Irlanda hükûmeti, icap eden yerlerde zabıta kuvvetlerini takviye ettirmektedir.

HARİCÎ HABERLER

19 Ağustos reyiâmı

Hitlerin yeni salâhiyetlerini millet te tasdik edecek

Almanlar Hindenburga Hitlerden başkasının halef olamıyacağını söylüyor

BERLİN, 14 (A.A.) — 19 ağustos reyiâm mücadelesi dün gece saat 20,30 da M. Goebbelsin radyoda söylediği büyük bir nutku ile açılmıştır.

Bu nutuk Almanyanın her tarafında neşrolunmuştur. Diğer taraftan M. Göering Münihte, M. Frick Kolonyada ve M. Hess Breslau'da birer nutuk söylemişlerdir.

Gazeteler uzun makaleler neşrederek Alman milletini, devlet reisi ve başvekil salâhiyetlerinin M. Hitlerin şahsında birleştirilmiş olmasını tasvibe davet etmektedirler.

Milletin reyi

BERLİN, 14 (A.A.) — Intihap mücadelesinin başlangıcı, Berlin gazetelerine 19 ağustosun manası hakkında karilerinin dikkatini celbetmek fırsatını vermiştir.

Angriff diyor ki:

Demokrat memleketlerdeki büyük intihap puslaları muharebesi hitama ermiştir. Halkın reyine müracaat edilmeksizin yapılacak bir diktatörlük te Almanyaya yaraşmaz. Yeni bir plebisisit, diktatörlük ile bir milleti idare etmek arasındaki farkı göstereceektir.

Diktatörlükte hükûmet, efkârı umumiyeyi nazarı itibara almaksızın iktidar mevkiine sahip olur. İdarede ise millet kendi kendisini kendi kuvveti ile idare eder.

Berliner Lokal Anzeiger diyor ki:

Devlet reisine ait kanunun halkın tasvibine arzedilmesini istemekle M. Hitler, namuslu bir demokrat gibi hareket etmiştir.

Bir tek adam

KOELN, 14.A.A.— Alman dahiliye nazırı M. Frick, bir nutuk irat ederek hükûmetin Almanyada Mareşal Hindenburg'a halef olabilecek hiç kimse olmadığından bir an bile şüphe etmemiş olduğunu söylemiş ve demiştir ki :

" Şu halde hesaba katılacak yegâne adamın, yeni Almanyayı yaratan ve onun şefi olan zatın Hindenburg'un kendisini davet etmiş olduğu mevkide kalması icap ediyordu.

Binaenaleyh yegâne hal sureti, devlet reisliği ile hükûmet reisliğinin Hitlerin kuvvetli elinde birleşmesi idi.

Rayştağ tarafından 30 kânunusani 1934 tarihinde ittifak ile kabul edilmiş olan bu kanun, hükûmetin yeni bir kanunu esasi vücuda getirebileceğini natık bulunmaktadır. Başvekile devlet reisliği vazifesini tahmil eden 1 ağustos 1934 kanunu, Almanyanın islâhına doğru atılmış büyük bir adımdır. Almanya idaresindeki vahdet, şimdi takviye edilmiş bulunuyor.

Alman propaganda nazırı M. Goebbels

M. Goebbels'in nutku

BERLIN, 14.A.A. — Nutkunda Hindenburg'tan bahseden M. Goebbels demiştir ki :

Hayat, hayatta olanlara aittir. Ecnebî matbuatı, Reisicümhur Hindenburg'un ölümünü haftalardanberi bekleyip duruyordu. Bu gazeteler, Mareşalin ölümü nazizmin yıkılması demek olacağını yazıyorlardı. Bazıları Alman ordusunun isyan edeceğini ve saltanatın iade edileceğini tahmin ediyorlardı. Muhacirler, irticaın zaferinden bahsediyorlar ve bu irticai biraz sonra bolşevizmin takip edeceğini beyan eyliyorlardı. Bolşevizm, bugün Almanyada bir efsane olmuştur. Artık bolşevizmi tanımıyoruz.

Ecnebiler, bize bizim müşküllerimizi ihtar etmek hakkına malik değildirler. Biz bu müşkülâtı tamamiyle müdrikiz ve bunlarla her halde başa çıkacağız.

Milletler cemiyeti Ve Amerika

M. Roosvelt Cenevreye bir âlî komser gönderiyor

CENEVRE, 14.A.A. — Amerikanın Bern sefiri M. Young Vilson'un Amerika tarafından Milletler Cemiyeti nezdinde alî komiser tayin edileceğine dair Vashington'dan alınan haber, Cenevre mahafili için iki noktai nazardan çok hoş bir sürpriz olmuştur. Evvelâ M. Young Vilson, uzun senelerdenberi herkesin teveccühüne mazhar olmuş bir zattır. Saniyen Milletler Cemiyeti nezdine ali bir Amerikan komiser tayini,bir yenilik olacaktır. Hatta denilebilir ki, bu yenilik beynelmilel bakımdan nazarı dikkatı calip ve merakaver olmaktan hali kalmıyacaktır. Filvaki Milletler Cemiyeti âzasından olmıyan bir hükûmetin mezkûr cemiyet nezdine bir komiser tayin etmeği düşünmüş olması ilk defa olarak vukua gelen bir hadisedir. imdiye kadar Cenevrede cemiyet azasından olan devletlerin murahhasları bulunuyor ve bunlar, birer sefir imiş gibi cemiyet etrafında bir süfera heyeti teşkil ediyordu.

Bir ali komiserlik vücuda getirilmesi cemiyete girmek ile müşahit sıfatiyle bulunmak arasında mutavassit yeni bir hadise olacaktır.

VASHINGTON, 14.A.A. — Siyasî mahafil, hariciye nezaretinin Bern'deki Amerika sefirini Amerika ile Milletler Cemiyeti arasındaki münasebatı idareye memur etmek kararına büyük bir ehemmiyet atfetmektedir. Bu karar, henüz resmen bildirilmiş değildir, binaenaleyh M. Vilson'un Milletler Cemiyeti nezdinde fevkalâde komiser ünvanını alıp almıyacağı bilinmiyor.

Amerikanın Deniz programı

Çok fazla harp tayyarelerine ihtiyaç gösteriliyor

VASHINGTON, 14.A.A. — Mebusan meclisi deniz işleri encümeni reisi encümeni reisi M. Vinson'un deniz erkânı harbiyesiyle müştereken hazırlamakta olduğu beş senelik deniz ve hava programında, kongrenin verdiği tahsisat dairesinde gemi inşaatı derpiş olunmuştur.

M. Vinson, bu hususta demiştir ki :

" Halihazırda bahriyemiz, 1,000 kadar tayyareye malik bulunmakla beraber, bunlardan ancak 400 'ü harbe kabiliyetlidir .Bizim daha çok fazla harp tayyarelerine ihtiyacımız vardır."

VASHINGTON, 14.A.A. — M. Vinson, hava kuvvetlerinin arttırılması hakkındaki beş sene ik plânda bahriye için 2,100 deniz tayyaresi inşasının derpiş eylediğini tasrih etmiştir.

Büyük orman Yangınları

Amerikada iki aydanberi ilk defa yağmur

SPOKANE, (Amerika) 14 .A.A. — Yirmi yerde birden çıkan orman yangınları, şimali Dakoto eyaletini cesim ve kesif bir kara dumana boğmaktadır. Yangını söndürmeğe 2.000 kişi çalışıyor.

MOISE, (Amerika), 14 .A.A. — Bizon mandaları millî harasına ait bir çayırda, fondalıklar tutuşmuştur. Burada bulunan müteaddit manda, geyik ve dağ geçisi sürüleri yanmak tehlikesine maruzdur.

MOISE, (Amerika), 14. A. A. — Burada çıkan funda yangını, şimdilik tahdit olunmuş gibidir. Hayvan sürüleri, emniyet altına alınmışsa da 6.000 hektarlık çayır mahvolmuştur.

NEVYORK, 14.A.A. — Kuraklıktan muztarip 4 eyalette yağmur yağmışsa da, mahsul, bundan maalesef hiçbir faida görememiştir. Bununla beraber, ümitler büsbütün münkati değildir ve Nebranska'nın bir kısmında mahsulün az çok müsait olacağı tahmin edilmektedir.

Bu yağmurlar, şimali Oklahoma havalisine, iki aydanberi ilk defa yağan yağmurlardır. Misuri ve Kanzas eyaletlerine de hafif yağmur serpmiştir.

Almanyanın bir protestosu

BERLIN, 14 (A.A.) — Çekoslovak matbuatının ahiren Alman ricali aleyhinde vaki olan tecavüzkârane neşriyatını, Almanyanın Prağ sefiri, Hariciye nezareti nezdinde protesto etmiştir.

Müthiş bir Kasırga

On kişi öldü, sular bazı evleri sürükledi

CEZAIR, 14.A.A. — Cezair'in 150 kilometre uzağında Sedduk'ta kopan bir kasırga esnasında 10 kişi telef olmuştur. Sular, bazı evleri sürüklemiş, hayvanlar, boğulmuş ve o mıntaka içerisindeki bağlar ve mahsul temamiyle mahvolmuştur.

Çinde komünistlerle boğuşma devam ediyor

FOOCHOV, 14 (A.A.) — Hükûmet kuvvetlerine mensup dört bin kişi Foochov'a girmişlerdir. Mikdarı 1000 kadar olan komünist kuvetleri Fochov'un şimalindeki dağlada faaliyete deva metmektedirler. Fakat, şehir sakindir.

SON DAKİKA

Beşinci Balkan oyunlarına iştirak ediyoruz

Umumî merkez atletizm federasyonuna tebligatta bulundu

Son dakikada aldığımız malûmata göre Türkiye idman cemiyetleri ittifakı merkezi umumîsi ve atletizm federasyonu tarafından bu sene Zağrepte yapılacak beşinci Balkan oyunlarına iştirak etmemek hakkında verilmiş olan karar, Yugoslav federasyonunun ve Yugoslavya resmî mahafilinin iltiması üzerine geri alınmıştır.

Umumî merkez mezkûr oyunlara iştirâk edilmesi hakkında atletizm federasyonuna tebligatta bulunmuştur. Binaenaleyh millî takımdan izinleri alınabilen atletlerle Balkan oyunlarına gidileceği anlaşılmaktadır.

Leningratta sporcularımıza büyük bir ziyafet

LENINGRAT, 14 (A.A.) — Dün akşam, Türk sporcuları şerefine büyük bir ziyafet verilmiştir. Başta Cevdet Kerim Bey olduğu halde bütün Türk heyetinin, Leningrat mıntakası icra komitesi reis vekili M. Ivanof'un, Hariciye komiserliği mümessili M. Vaynştayn'ın ve Leningrat sporcularının hazır bulunduğu bu ziyafette M. Ivanof ve Cevdet Kerim Bey nutuklar teati etmişlerdir.

Sporcularımız Kiefe gittiler

LENINGRAT, 14 (A.A.) — Türk sporcuları Kiefe hareket etmişlerdir. Misafir sporcular istasyonda Hariciye komiserliği mümessili, spor teşkilâtı murahhasları, Halk ve matbuat mümessilleri, tarafından teşyi edilmişlerdir. Leningrat sporcuları Cevdet Kerim Beye bir buket vermişlerdir. Leningrad futbol takımı da Türk futbolcülerine sureti mahsusada hediye edilmek üzere yapılan bir futbol topu vermişlerdir.

Muallim ve talebelerimiz Fransada

AIX-EN-PROVINCE, 14. A.A. — Fransayı ziyaret eden Türk talebe ve muallimler heyeti bu sabah şehrimize gelmiş ve merasimle karşılanmıştır. Heyete öğleyin belediyede bir ziyafet verilmiştir. Heyet öğleden sonra şehrin şayanı temaşa yerlerini gezmiş ve akşama doğru Marsilyaya hareket etmiştir.

Milli müdafaa Vekilinin seyahati

IZMIR, 14 (Milliyet) — Millî Müdafaa Vekili Zekâi Bey Aydına hareekt etmiştir. Yarın Söke yolile dönecektir.

AYDIN, 14 (Milliyet) — Millî Müdafaa Vekili Zekâi Bey Bugün şehrimize geldi. Tezahüratla karşılandı. Vekil Bey şerefine öğleyin zabitan yurdunda, akşam da Hlakevinde bir ziyafet verilmiştir.

Iran sefirinin bir tekzibi

ANKARA, 14.A.A. — Bazı gazetelerde ordumuz zabıtanından bir heyetin Irana gideceği hakkında intişar eden haberi Iran büyük elçiliği tekzip etmiştir.

Bolu - Ankara şosesi

BOLU, 14 (A.A.) — Bolu - Ankara şosesi üzerinde Gerede - Kızılcahamam arasındaki sekiz kilometrelik kısmın ikmali için çalışılmaktadır. Bir ay içinde Bolu - Ankara şosesinin vilâyete ait kısmı tamamen bitmiş olacaktır.

Sovyet tayyarecileri Fransadan dönüyorlar

LIYON, 14 (A.A.) — Sovyet tayyarecileri dün öğleden sonra M. Herriot ile diğer birçok mülki ve askeri zevatın refakatinde Bron tayyare limanının tesisatını ziyaret etmişlerdi. Akşam, Liyonun büyük lokantalarından birinde Ceneral Bensist tarafından şereflerine bir akşam yemeği verilmiştir. Tayyareciler, bugün Rusyaya müteveccihen hareket edecekler dir.

Danimarka kıraliçesi Beyrutta

BEYRUT, 14 (A.A.) — Danimarka kraliçesi, Aleksandrine buraya gelmiştir. Vagnerin temsil edilmekte olan piyeslerini görecektir.

Nafıa ve Maliye Vekilleri Malatyada

İki Vekil Erganideki yeni tesisatı teftiş ettiler

ELAZIZ, 14 (A.A.) — Nafıa ve Maliye vekillerile birinci umumî müfettiş, kolordu ve fırka kumandanları ve Elâziz valisiyle birlikte dün otomobillerle Ergani madenine hareket etmişler, yolda Ergani demiryolu inşaatını, tünel ve köprüleri tetkik ve teftiş eylemişlerdir.

Vekillerimiz Erganide fabrikaları gezerek geceyi orada geçirmişler ve bugün Elâzize dönmüşler ve saat 22 de Malatyaya hareket etmişlerdir. Vaktin geç olmasına rağmen vekillerimiz Elâzizden ayrılırken bütün Elâziz halkı tarafından hararetli ve samimi tezahüratla teşyi edilmişlerdir.

Tabiiyetimize alınan Balkan Türkleri

ANKARA, 14 (Telefonla) — Bulgaristan, Romanya ve Yugoslavya muhacirlerinden 523 Türk heyeti vekile kararile tabiiyetimize kabul edilmişlerdir.

Moskovada futbolcülerimizi 3 - 0 ve 2 - 1 mağlûp eden Rus takımı. Moskovada Türk ve Rus takımları arasında yapılan maçta top Esadın ayağında

ŞEHİR HABERLERİ

FELEK

Kadın birliği

Allahın birliğine emanet! Kadın Birliği senelik kongresini yaptı ve kadınlığın âtisi hakkında mühim müzakerelerde bulundu. Gazetelere geçen müzakere hülâsasından anladım ki; hanımlarımız henüz kurdukları cemiyetin ismi üzerinde bile anlaşamamışlardır. İçlerinden bir hanım pek haklı olarak:

— Kadın Birliği ne demektir?. Bir Erkek Birliği var mıdır ki; kadın Birliği de olsun. Şuna Kadın Varlığı ismini koyalım...

Demiş ise de her taraftan itirazlar yükselmiş...

Ben de bu hanımla beraberim... Erkeksiz kadın neye yarar ki, ayrı bir Kadın Birliği kuruyorlar? Kadınların bütün derdi, bütün kayguşu erkeklerle müsavat olduğuna göre buna tabantabana zıt bir yol tutmak kârı akıl mıdır?... Zaten - lâf aramızda - kadınların herhangi mevzu üzerinde olursa olsun bir leşmeleri mümkün müdür ki, toplantılarına (Birlik) ismini verebilsinler. Bunun en canlı delili Kadın Birliğinin kendi isminde bile beraberlik göstermemesidir.

Müzakere arasında bir ses yükselmiş:

— Kadınlığın kendi kendine yapacağı şeyler vardır.

Buna diğer bir hanım cevap vermiş:

— Hâlâ harem selâmlık mı oynayacağız?...

Hele hele... Ben harem selâmlık hayatını bilmiyecek kadar genç değilim. Haremde yalnız kadınlar mı bulunurdu. Hem haremi kadınlar mı kurmuştur, erkekler mi?... Erkeklerin tazyiki olmasaydı hiç harem kalır mıydı?. Neden bilmem. Biz arasıra böyle kelimelerin mânasını bir fikre karşı hücum için umacı gibi kullanırız.

Vallahi efendim! Ben kadınların ne istediklerini, ne istemediklerini bir türlü anlayamadım... Sırasına göre bir erkeğin kadın muhitine girmesini kabalık, yolsuzluk sayarlar. Yalnız hanım kompartımanları, kadın hamamları ve diğer mahrem mahaller neden ayrıdır?..

Mademki erkeklerden farkımız yok; harem selâmlık ortadan kalktı. Neden bu farklar ortada duruyor?

Bana sorarsanız kadın kadın, erkek te erkektir. Aralarında ne kadar hak müsavatı tesis etsek hilkat ayrılığı vardır. Onun için beyhude çırpınmasınlar... Erkekler Birliği yok ta Kadınlar Birliği neden var?.. Canım efendim. Hâlâ anlayamadınız mı? Kuvvetlilerin birleşmeye ihtiyaçları yoktur. Zayıflar, kuvvetlenmek için birleşirler... Birleşirler de ne yaparlar?.. Hiç. Sadece kendilerini avuturlar. Bizim ismimiz üstümüzde: Kuvvetli cins. Ve sizinki de keza zayıf cins. Herkes halini bilse fena mı olur!

Kadınlar Birliği hakkında fikrimi sorsalar derhal şöyle söylerim:

— Hayatta hiç te mi birleşmesinler canım? Bırakın bari isimleri Birlik olsun.

Kadınlar için zekidir derler. (Erkekler için aptal demezler ya). Fakat dikkat ediyorum: Bazan zekâlarını gündeliğe kullanmıyorlar. Kadın Birliği isminin münakaşasında erkeklerle ayrı gayrı olmadığını iddia eden hemşirelerimiz hiç bir zaman valdelerimiz diyemeyiz - görmüyorlar mı? Bir kadının erkekle birleşmesi ne müşkül şey! Ne kadar merasim, ne kadar kanun kayıtları, ne çok kontroller var?. Artık hâlâ erkeklerle beraber düşüp kalkmak, hattâ Kadınlar Birliğini bir ayrılık ifade eder gibi telâkki edip ortadan kaldırmak reva mıdır? Kadınlar birbirlerile birleşmezlerse kiminle birleşecekler?.

FELEK

İbrahim Sabri Beyin ziyareti

Dahiliye vekâleti heyeti teftişiye reisi İbrahim Sabri Bey şehrimize gelmiş, dün vali muavini Ali Rıza Beyi ziyaret ederek bir müddet görüşmüştür.

Sıhhiye müsteşarı İstanbulda

Zonguldakta amelenin sıhhi vaziyetlerini tetkik eden Sıhhiye Vekâleti müsteşarı Hüsamettin Bey şehrimize gelmiştir.

Tifo vak'aları azaldı

Geçen haftalar içinde, bilhassa Kurtuluş, Pangaltı, Şişli, Beşiktaş gibi semtlerde fazla görülen tifo vak'aları, alınan tedbirler neticesi olarak azalmıştır. Sıhhi tedbirlerin tatbikine devam edilmektedir.

BELEDİYEDE

Mühlet Uzatılmayacak

Eylülden itibaren Tramvay ve Elektrik ucuzlayor

Tramvay şirketine tenzilâtlı tarifeyi tatbik için 16 Ağustosa kadar verilmiş olan mühletin 1 Eylûle kadar temdit edildiğini yazmıştık. Şirket hazırlıklarını nihayet bu aym sonuna kadar bitirerek Eylûlün birinde tenzilâtlı tarifeyi tatbika mecburdur. Verilen mühlet bir daha temdit edilmiyecektir. Elektrik saat kiraları da gene 1 Eylûlden itibaren 12,5 kuruşa indirileceği gibi elektrik sarfiyatının kilovat başına 15 kuruşa tenzili de gene 1 Eylûlden itibaren muteber olacaktır. Bu suretle 1 Eylûlde tramvay ve elektrik ücretleri birden ucuzlamış olacaktır. Tramvay şirketi feshedilen mukavelename mucibince halktan fazla olarak almış olduğu 1 milyon küsur lirayı da teşrinisani iptidasında Nafıa Vekâleti emrine olmak üzere bankaya yatırmak mecburiyetindedir.

Üsküdar Su Şirketi tarifesi

Üsküdar ve Kadıköy Su şirketi tarifesini tetkik etmekte olan komisyon yeni tarifenin tesbitinde tesviyei türabiye amelesinin ücretleri üzerinde itilâf edememişti. Bu sebeple belediye su idaresinin amelesinin ücretleri belediyeden sorulmuştu. Komisyon belediyenin bu ameleye verdiği yevmiyeyi esas tutacağından verilecek cevabı beklemektedir. Bu cevap gelince şirket müdürü ile tarife hakkında son karar verilecektir.

Turizm şubesi müdürlüğü

Belediye turizm şubesi müdürü Ekrem Beyin vazifesine belediye riyaseti tarafından nihayet verilmiştir.

Memurların devam vaziyeti

Vali ve belediye reisi Muhittin B. son zamanlarda dairelerde memurların devam vaziyetlerini teftiş etmiş, bazı memurların gündeliklerini kesmiştir.

Ada arabacılarının bir şikâyeti

Ada arabacıları belediyeye müracaat ederek bazı şikâyetlerde bulunmuşlardır. Arabacılar, evvelce adada 15 araba varken, bu mikdarın son zamanlarda arttığını, ücret tarifesinin indiğini söylemektedirler. Belediye bu işi tetkik etmektedir. Diğer mıntakalardan adaya arabaların nakledilmesi menedilecektir.

Fazla telefon ücretleri

Fazla telefon ücretlerinden biriken 220 bin liranın Telefon şirketi tarafından bugünlerde bir bankaya yatırılacağı ümit edilmektedir. Belediye, bütün abonelerden, haklarından feragat ettiklerine dair imzalı taahhütnameleri alınca, parayı bankadan alacaktır.

Rapor gönderildi

İhtikârla mücadele için teşekkül eden komisyonun raporu dün İktısat ve Dahiliye vekâletlerine gönderilmiştir.

Şişli bostanlarının sebzeleri

Şişli civarındaki bostanlarda açık lâğımlardan gübre tedarik ettikleri tahakkuk etmiştir. Lâğımların umumî mecra vastıasile denize akıtılması için tetbirler alınacaktır.

Sıhhiye mecmuasının 67 inci nüshası intişar etmiştir. Tavsiye ederiz.

Birlik gazetesi kapatıldı

Talebe Birliği tarafından çıkarılmakta olan Birlik gazetesi vilâyetçe kapatılmıştır.

Bu gazete için verilen beyanname-de gayri siyasi olduğu tasrih edildiği halde siyasi neşriyatta da bulunmuştur.

Bu sebeple matbuat kanununun on sekizinci maddesi mucibince kapatılmıştır.

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

14 Ağustos 934

AKŞAM FİYATLARI

ISTIKRAZLAR		TAHVILAT	
Istikrazı dahili	94,50	Rıhtım	17,75
1933 Ergani	96,25	Mümessil	49
Unitürk	28,50	„ II	48
„ II	27,35	„ III	49
„ III	27,35		

ESHAM

İş Bankası Nama	9,20	Reji kuponsuz	2,50
„ „ Hamilne	9,20	Telefon	10,50
„ „ Müessis	98	Terkos	18,50
Türkiye Cümhûriyet aBnkası	53	Çimento	12,15
Tramvay	35	Ittihat dey.	14,00
Anadolu Hisse	27,35	Şark dey.	1.—
Şir.aHyriye	15,25	aBlya	1,55
		aŞrk m.ecza	3,20

ÇEK FİYATLARI

Londra	632	Prağ	19,13,14
Paris	9,27,25	Belgrat	34,77,80
Milâno	9,27,25	Madrit	5.81
Nüyork	80,65	Berlin	203,32
Cenevre	2,43,55	aVrşova	4,20,50
Atina	83,36	Budapetşe	3,98,25
Brüksel	3,38,75	Moskova	10,91,25
Amsterdam	1,17,27	Bükreş	79,33,50
Sofya	66,24,30	Viyana	4,27,82

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 F. Fransız	160	20 I.Isviçre	808
1 Dolar	117	1 Pezeta	18
21 Kur. Çek.	106	1 Mark	49
1 Şile. Av.	22	1 Zeloti	20,50
1 Isterlin	633	20 Ley	19
20 Liret	214	20 Dinar	53
20 Leva	23	1 Cernoviç	—.—
20 F. Belçika	115	Altın	9,25
20 Drahmi	24	1 Mecidiye	3o 1 2
1 Florin	83	Banknot	[illegible]

Ikinci Dil kurultayı

Merkez heyeti Kâzım Pş. nın riyasetinde toplandı

Dün üç defa toplandı ikinci celseye maarif Vekili riyaset etti

T. D. T. C. Umumî kâtipliğinden: T. D. T. C. Umumî merkez heyeti ve Kurultay Merkez Bürosu bugün üç celse akdetmiştir. Birinci celse saat 15 te Umumî Kâtip İbrahim Necmi Beyin reisliği altında Çanakkale meb'usu Ahmet Cevat, Aksaray Meb'usu Besim Atalay, Müzeler müdürü Hâmit Zübeyyir, Orta tedrisat umum müdürü Hasan Ali, Konya meb'usu Naim Hazım ve Profesör Dr. Saim Ali Beylerden mürekkep olarak toplanmıştır.

Ikinci celseye Maarif Vekili Abidin Beyefendi, üçüncü celseye de B. M. M. Reisi Kâzım Paşa Hazretleri Reislik etmişlerdir. Eskişehir meb'usu Yusuf Ziya Bey de bu celselerde bulunmuştur. Bu toplantılarda tezler ve Kurultay işleri üzerinde müzakereler yapılmıştır.

Heyet yarın da saat 15 te toplanacaktır.

Tarama dergisi

T. D. T. C. Umumî Kâtipliğinden: Türk Dili Tetkik Cemiyetinin çıkarmakta olduğu Osmanlıcadan Türkçeye tarama dergisi (Z) harfinin sonunu teşkil eden sekizinci fasikül ile temam olmuştu. Derginin Türkçeden Osmanlıcaya indeksi 9 uncu fasikül ile başlamış, 10 ve 11 inci fasiküller de çıkmıştır.

Bu fasiküllerde evvelkiler gibi altışar formadır. A harfinden O harfine kadar olan Türkçe sözlerin Osmanlıca karşılıkları çıkan fasiküllerde bulunmaktadır.

Indeks fasikülleri evvelkiler gibi dağıtılmaktadır. 12 ci fasikül de pek yakında neşredilecektir.

Türk dili bülteni

T. D. T. C. Umumî Kâtipliğinden: 1 — Iki gün evel çıkan (Türk Dili) bülteninin beşinci sayısından sonra bugün de altıncı sayı neşredilmiştir.

2 — Bu sayıda Cemiyetin teşkilâtı, Kurultaya sunulacak iki yıllık çalışma neticeleri, geçen yıl yapılan büyük dil anketi verimleri ve Konya meb'usu Naim Hazım Beyin "Arap Dilinde Türkçe" tezi üzerinde örnekler vardır.

3 — (Türk Dili) bülteninin bu sayısı evvelkiler gibi gene 30 kuruştur.

4 — Abonelere Devlet Matbaası tarafından gönderilmektedir.

5 — Abonelerden ellerine değmemiş sayılar bulunanlar Umumî Kâtipliğe malûmat verebilirler.

6 — Satış merkezi Türk Kitapçılık Limited Şirketidir.

7 — Bültenin yedinci sayısı da iki gün sonra çıkacaktır.

Kurultaya iştirak edecekler

T. D. T. C. Umumî Kâtipliğinden: 1 — 18 Ağustos 1934 cumartesi günü saat 14 te Dolmabağçe Sarayında toplanacak ikinci Türk Dili Kurultayına aza olarak iştirak etmek üzere müracaat edenlerin dördüncü listesi şudur:

Dr. Operatör Memduh Necdet, Muharrem Feyzi, Muhittin Baha, Dr. Muhittin Celâl, Dr. Muhittin Hayri, Muallim Mustafa, Mithat Cemal, Muzaffer Kâzım, N. Semin, Naci, Naciye Nejat Hanım, Nihat Sırrı, Nakipzade Giritli Ali Haydar, Necip Asım, Neşvet Necip Hanım, Orhan Rıza, Orhan Seyfi, Osman Ferit, Omer Naci, Refik Ahmet, Refik, Reşat Nuri, Reşit Akif, Saadet Zihni Hanım, Sabahat Hanım, Sadullah Ali, Saime Vesim Hanım, Sait, Salih Murat, Sıtkı, Suat, Suat Nuri, Dr. Yüzbaşı Suphi, Şaziment Hanım, Şaziye Berin Hanım, Şefik, Şevket, Şükûfe Nihal Hanım, Tahir Nejat, Tahsin, Tekin Alp, Triyantafilos, Y. Kemal, Y. Ziya, Zeki Cemal, Zeliha Osman Hanım, Ziya, Ziya Muzaffer, Mülâzım Talât Hüsnü, Dr. Hilmi, Ali Enver, Hüseyin, Mecdi Sadrettin, Dr. Galip Ata, Sami Paşa zade Sezai, Necdet Rüştü, Dr. Saim Ali, Şair Emin Bülent, Dr. Rifat Cafer, Hasan Fehmi Beyler.

2 — Kurultaya daimî dinleyici olarak iştirak etmek üzere müracaat edenlerin dördüncü listesi şudur:

Dr. yüzbaşı Suphi, Hatice, Fahri, mülâzım Doğan, Saime, Hüsamettin Fuat, İsmail Hakkı, Ömer Cemal, Mustafa Oğuz, Atıf, Raife, Refet, Kemal, Dr. Salâhattin Mehmet, Âkil, İsmail Kemal, Cemalettin, Ekrem, Hikmet, Tevfik, M. Hilmi, Hasan Aptullah, Nazihe İhsan, Vehbi, Münip, Kâzım, Zehra, Kadri, Remzi, Süleyman Mustafa, Nezahat Cafer oğlu, Suat Halil, Nevvare Sıtkı, Oğuz, Selmin, Âdil, Gazi, Nudiye Hüseyin, Emine Saffet, Recai Hanım ve Beyler.

3 — Bu dördüncü liste ile evvelki listelerde adları yazılı zatlar her gün saat 10 dan 12 ye ve 14 ten 17 ye kadar Dolmabahçe Millî Saraylar müdürlüğü dairesinde açılan davetiye dağıtma merkezine müracaatla kartlarını alabilirler.

4 — Aza ve dinleyicilerin beşinci listesi yarın enşredilecektir.

İstanbul halkı orduya üç tayyare daha aldı

Zafer bayramında tayyarelerimizin ad konma merasimi yapılacak

Tayyare bayramına hazırlık

Tayyare Cemiyeti, 30 ağustos 934 Zafer ve Tayyare bayramını parlak bir surette tes'it etmek için hazırlıklarına devam etmektedir. Bayram günü yapılacak merasim geçişine ait program İstanbul kumandanlığınca tanzim olunmaktadır.

Tayyare cemiyeti program mucibince bu merasime bir tayyare timsalile iştirak edecek ve bu timsalin etrafındaki küçük hanımlar tarafından tebriknameler ve tayyare modelleri atılacaktır. Bayram günü Tayyare Cemiyetinin zarif rozetleri dağıtılacak ve gece muhtelif mahallerde Tayyare Cemiyeti menfaatine müsamereler verilecektir.

İstanbul halkının kıymetli teberrüatile bu sene satın alınan üç tayyaremize (Beykoz), (Kartal) ve (Kadıköy) isimleri takılacaktır. Bu maksatla Tayyare Bayramı günü Yeşilköy tayyare meydanında büyük merasim yapılacak ve merasimin nihayetinde tayyarelerimiz uçarak İstanbul halkına

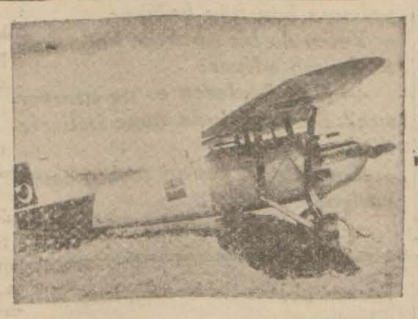

tebriknameler atacaktır.

Şimdiye kadar İstanbul namına alınmış olan (12) tayyare ile beraber İstanbul hava filosu bu sene (15) tayyareye baliğ olmuştur. Halkımızın tayyare cemiyetine göstermekte olduğu kıymetli yardım ve alâka sayesinde İstanbul hava filosuna gelecek sene daha birkaç tayyare ilâve edileceğini kuvvetle ümit ediyoruz.

İNHİSARLARDA

Barut inhisarı

Yeni kadro bu ay kat'i şeklini alacak

İnhisarların tevhidi esasına göre İnhisarlar Umum Müdürlüğüne bağlanmış olan barut inhisarı için yeni bir kadro hazırlanmıştır. Bu kadro bu ay zarfında kat'i şeklini alacak ve vekâletçe tasdik edilecektir. Proje halinde olan bu kadroya nazaran barut işleri İnhisarlar Umum Müdürlüğünü teşkil eden beş kısım müdürlüğüne, bir altıncı kısım olarak iltihak etmiyecek, yalnız satış kısmının tek bir şubesi halinde yer alacaktır. Merkezde barut inhisarının teşkilâtı bundan ibaret olacaktır. Mülhakatta esaslı bir değişiklik yoktur.

Maarif Vekili

Maarif Vekili Zeynelâbidin Bey dün sabah Fındıklıdaki Güzel Sanatlar Akademisini ziyaret etmiştir. Vekil Bey akademide bir müddet kalmış, atelyeleri gezmiş, umumî ihtiyaçlar hakkında izahat almıştır. Vekil Bey öğleden sonra Galaasaray lisesine giderek lise muallimlerinin devam ettikleri fizik ve riyaziye kursunda bulunmuş, verilen konferansları dinlemiştir. Vekil Bey Dil cemiyetinin mesaisine de iştirak etmiştir.

Küçük haberler

* Edirne valisi işine gitti — Edirne valisi Özdemir Salim Bey dün Edirneye gitmiştir.

* Fas asarı atika müzesi — Fas asarı atika müzeleri müdürü Mösyö Borelli tetkikatta bulunmak üzere şehrimize gelmiştir. Asarı atika mütehassısı İstanbulda bir müddet kalacak, eski eserleri, müzeleri gezecektir.

MAHKEMELERDE

Timarhanedeki Cinayet

Deliyi öldüren delinin muhakemesine bakıldı

Bir iki ay önce Bakırköy akıl ve sinir hastalıkları hastanesinde ağır deliler kovuşunda kayışa bağlı delilerden Naciye hanım kayışlarını ve gömleğini çözüp, eli kolu bağlı uyumakta olan Lâtife hanımı yatağında boğmuştu.

Dün ağır ceza mahkemesi timarhane cinayetine ait davaya bakmıştır. Bittabi Naciye hanım deli olduğu için mahkemeye getirilmemiştir.

Yalnız resen karar verilmek üzere müddeiumumilik mahkemeye evrakı göndermiştir. İddia makamını işgal eden Salim Bey de mahkemede ceza kanununun 46 ıncı ve mer'iyet kanununun 13 üncü maddesi mucibince Naciye hanım hakkında Mahcuriyet ve vesayet altına alınması kararının verilmesini istemiştir. Muhakeme evrakı tetkik etmek üzere kararı tehir etmiştir.

Kara Ali çetesinin muhakemesi

Gebze ve civarında halkı tethiş etmekten suçlu olan ve Karaali çetesi namile anılan Kara Ali ile Kara Ahmet ve yeğeni Halilden müteşekkil çetenin muhakemesi evvelce yapılmış, Kara Ali 30 sene olmak üzere hepsi muhtelif cezalara çarpılmışlardı.

Temyiz mahkemesi de bu kararı bozmuştu. Yeniden başlayan muhakemeye dün devam edilmiş, fakat Helil mahkemeye gelmediği için muhakeme yapılamamış, iddia makamı da iddianamesini serdetmek üzere evrakın kendisine verilmesini istemiştir. Muhakeme iddianın serdi için bir başka güne bırakılmıştır.

Tütüncüler 9 a Kadar açık!

Boyacılarla bazı eğlence yerlerine de müsaade edidli

Dükkânların erken kapatılmaları hakkında belediye daimî encümeni dün yeniden kararlar vermiştir. Bu kararlar bugünden itibaren tatbik edilmeğe başlanacaktır. Yeni vaizyete göre, vapur iskelelerindeki büfeler, o iskeleden kalkan son vapurun hareketine kadar açık olacaktır. Ayakkabı boyacıları saat 11 e kadar, tüfenkle nişan atılan eğlence yerleri de saat 11 e kadar açık olacaktır. Daimî encümen bugün vali ve belediye reisi Muhittin Beyin riyasetinde toplanarak, bu kararların tatbikatı üzerinde görüşeceklerdir.

Tütün ve içki gibi inhisar eşyası satmakta olan dükkânlarda belediyenin son kararı mucibince akşamları saat yedide kapanmakta idi. Bu dükkân sahipleri sigara ve içki sattıklarından geceleri açık bulundurmalarını istemişler ve talepleri kabul edilmeyince inhisar idaresine müracaat ederek bu vaziyette badema inhisar eşyasını satamıyacaklarından beyiyelerini terke âmade bulunduklarını bildirmişlerdir. Bunun üzerine İnhisar umum müdürlüğünün belediye nezdinde yaptığı teşebbüs neticesi olarak badema tütüncü dükkânlarının saat dokuza kadar açık bulunmalarına muvafakat edilmiştir. Fakat tütüncüler bunu kâfi görmüyorlar ve gazinoların kapanacağı zamana kadar açık bulunmak istiyorlar. İnhisar idaresi de bunu haklı gördüğünden münhasıran inhisar eşyası satan dükkânların kapanma saatlerinin, gazinoların kapanma saatine kadar temdidine muvafakat edilmesi için belediye nezdinde teşebbüste bulunmuştur.

27 Macar gazeteci geliyor

Bu sabah saat 8 de Bulgarina vapurile şehrimize Macar gazetecilerinden mürekkep yirmi yedi kişilik bir heyet gelecektir.

Macar gazetecileri Türk gazetecileri tarafından karşılanacaktır.

Tayyare cemiyeti İstanbul şubesi müdürlüğü

Tayyare cemiyeti İstanbul şubesi müdürü Hasan Fehmi Bey tayyare cemiyeti müfettişliğine nakledilmiş, İstanbul şubesi müdürlüğüne vekâleten müfettiş İsmail Hakkı Bey tayin edilmiştir.

Kurultaya iştirak edecek Leh profesörü geldi

İkinci dil kurultayına iştirak etmek üzere Lehli âlimlerden M. Zakofaki şehrimize gelmiştir. Alim dil cemiyeti ile temas etmiş ve istirahat etmek üzere Polonez köyüne gitmiştir.

Sanayici
29 Birinci teşrinde Ankara'da açılacak sanayi sergisine iştirak et. Müracaat müddeti 1 Eylül'da bitiyor.
Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti

Günün Gölgesi

İş Üniversiteleri

Millî sanayi programımız tetkik edilirken başlıca iki noksanımız nazarı dikkate çarpıyordu. Bunlardan biri sermaye, ikincisi ihtisas meselesi idi. Birincisine karşı İş Bankası, Sümer Bank gibi müesseselerimiz karşı geldiler.

Geriye ihtisas meselesi kalıyordu. Sinayileşme hareketinde bu ihmal edilir bir nokta değildi. Fabrikalara yerleştirilen makineleri kullanmasını bilen adamlara mühtaç tık. Bu olmayınca sınayileşme hareketinin başarılmasına imkân yoktu. Var kuvvetimizi bu nokta üzerinde teksif etmemiz icap ediyordu.

— Ne yapalım? Ihtisas yok! diye elimizi kolumuzu bağlayıp, bütün memleket iktısadiyatını ve bin netice hayatını kurtarabilecek olan sanayii ihmal edemezdik. Bunun için mevcut ihtisaslardan istifade edildi. Avrupanın ihtisaslarına müracaat olundu. Muhtelif ecnebi fabrikalarında staj görmek üzere talebeler gönderildi ve bu iş te bir nizam altına alındı...

Tıpkı Üniversite için olduğu gibi...

Türkiye bir Üniversiteye muhtaçtı. Ve okutacak adam yok. Beklemeli! diye oturamazdık. Avrupadan gelen talebelerden doçentler yaptık. Ecnebi profesörler getirdik ve mevcutlardan istifade ettik...

Fabrikalar da birer iş Üniversitesidir. Nasıl ilmî Üniversite tamim ederse, işi ve ihtisası da fabrikalar tâmim eder. Fabrika ve daha umumî tabirle sanayi, olmayınca ihtisasın kendiliğinden elde edilmesine imkân yoktur. Bir işçi, dokuma tezgâhının başında çalışmalıdır ki o tezgâhın nasıl işlediğini öğrenebilsin. Bunun için ihtisasın kendiliğinden, havadan gelmesini beklemedik. Eğer öyle olsaydı. Daha asırlarca hiç elimize geçmiyecek bir kuşun arkasından beklememiz icap ederdi.

Yeni fabrikalarda çalışan kimselerin kendilerine göre birer vazifesi vardır: Bu iş Üniversitesinde ustabaşılar birer doçent, mühendisler profesör, fabrika müdürleri birer dekandır. Acemî talebelere iş öğretecek olan kimseler bunlardır. Onun için kendilerine terettüp eden mühim vazifeler vardır. Işçiyi yetiştirecek şekilsiz elemeği hamuruna bir renk ve mâna verecek, onu yoğuracak adamlar bunlardır. Hattâ bu hususta fabrikalarda yalnız gündelik işlerle kalmamalı, bize lâzım olan unsurları yetiştirmek için ayrıca gece kurları, hususî dersler bile açmalıdır.

Türkiye büyük sanayi plânının tahakkukuna doğru ilerlerken şimdiye kadar alıştığı vaziyeti, arzettiği manzarayı değiştirmektedir. Asya ırkının hemen ekseriyetine hâs olan "intibak kabiliyeti,, Türklerde de pek fazlasile mevcuttur. Eminiz ki yeni hayatı derhal benimseyecek ve yadırgamıyacaktır. Dün sabanını nasıl sürüyorsa, öküzlerini davarlarını besliyorsa bugün de bir dokuma tezgâhının mekiklerini ayni maharetle işleyecek, makinelerine ayni vukufla bakacaktır. Çünkü Türk esas itibarile mütecessis ve meraklıdır. Kendisine gösterilen hakikatleri olduğu gibi kabul etmez. Ve her şeyin "neden ve niçin,, nini arar. Zaten bütün medeniyetleri sevk ve idare eden kuvvet ve hız da bu değil midir?

"Bu tecessüs ve merak,, dolayısiledir ki Türk işçisinin çok yakın bir zamanda lâzımgelen ihtisası elde edeceğine imanımız vardır.

Diğer taraftan fabrikalar işçilere ihtisas temin etmekle kalmıyacak, belki onların kafa seviyesini de yükseltecektir. Çünkü makinedeki karışık vaziyetleri öğrenmeğe çalışan bir amelenin kafası, tıpkı lisede bir cebir muadelesi halletmeğe çalışan talebenin kafası gibi işliyecektir. Bu itibarla yeni sanayi plânının memleketin "intellectuel" seviyesi noktai nazarından da büyük bir ehemmiyeti vardır. Iktısadî cihette olduğu kadar içtimaî sahada da temin edilen bu menafi istigfar edilecek mahiyette midir? Onun için büyük sanayi programını her noktai nazardan memnuniyetle ve alkışla karşılıyoruz. Türkiyenin bu büyük imtihanı muvaffakıyetle başaracağına tam bir itimadımız vardır.

Mümtaz FAIK

Rıdvan Nafiz Bey

Maarif vekâleti müsteşarı Rıdvan Nafiz Bey dün akşam Ankaraya gitmiştir.

İktısadî bahisler

Sömi kok nedir? Nasıl yapılır?

Son 3 gün gibi kısa bir zaman mefhumuna sıkışan büyüklükler Türk san'at ha yatının yükseliş hızını gösterir. Bez, kâğıt, şişeden sonra, nihayet bugün Başvekilimiz Iktısat Vekilimizle beraber (Sömi kok — sun'î antrasit) fabrikasının temelini Türk toprağına sımsıkı bağlıyor. Daha beş, on sene evveline kadar bir kaç yüz eğri büğrü direk, beş, on kazma ile bir kaç teneke kandil Zonguldak maden ocağı sermayesi idi. Ocaklarda makineleşmeğe başlıyan kol ve sırt kuvvetinden sonra fennin terakkiyatına yaslanarak kömür servetimizin en küçük zerratından, dumanından yurdumuzu istifade ettirmeğe başlıyoruz. Bunun için bugün havza hazinesi üzerine yeni bir sermaye abidesi dikiliyor.

Bugün Milliyet'in değerli okuyucularile herhangi bir fikir münakaşası üzerinde durmayacağını bir vaka teferrüatını izah edeceğim. Sömi kok ne dir?.. Nasıl yapılır? Bize neler bırakacaktır? Işte başlıyorum:

Sömi kok haline ifrağ edilecek kömür otomatik bir şekilde nakledilecek kurutma dolabına konur. Burada kömür dahilinde bulunan suyun miktarı yüzde üçe indirildikden sonra kömürün %80 i bir milimetreden ince bir hale getirilir. Bu kırma ameliyatına muktezi kuvvet beher ton için 2 - 3 beygirliktir. Bu suretle ihzar edilmiş kömürden takriben %30 - 40 ı gazla ısıtılarak ve hava cereyanile temas ettirilir. Bilâhare diğer kömürlerle karıştırma değirmeninde mezcedilir. Işte kömürümüz sömi kok fırınlarına girecek bir hale gelmiş oldu. Bu suretle ihzar edilecek yevmiye iki yüz tondur. Maamafih, bu fabrikanın çalışma kabiliyeti icabında ikiüç misline kadar arttırılabilecek bir şekilde inşa edilmektedir.

Yevmiye 200 ton kurutulmuş kömür çalışacak Koppers sistemi fırınlar 20 tane olacaktır. Eb'adı şudur:

Genişliği	300 mm.
Yüksekliği	3500 mm.
Uzunluğu	11000 mm.

Bu fırınların üstünde 300 mm. lik gaz at için bir yer kalacak şekilde doldurulacaktır. Fırınlarda hararet miktarı tezyit edildiği takdirde kok metalojik te istihsal edilir. Bunun için gaz teksif mahallinin büyütülmesi lâzımdır. Kömürleri manevre ve yakma için 19 saat lâzımdır. Fırınlardan çıkarılan kömür su ile söndürüldükten ve tebahhur ettirildikten sonra elde edilen kömür kırma makinesinde parçalanarak takriben şu eb'atta kısımlara ayrılacaktır:

1. — 0/10 mm.	kutrunda 5%
2— 10/20 mm.	kutrunda 5%
3— 20/30 mm.	kutrunda 7.5%
4— 30/40 mm.	kutrunda 7.5%
5— 40/60 mm.	kutrunda 27.5%
6— 60 mm. kutrundan yukarı	48%

Bunlardan birinci ve ikinci cins fabrilarda, üçüncü ve dördüncü cins mangalda ve salamandra sobalarında, mutfakta beşinci cinsi küçük kaloriferlerde, altıncı cinsi de büyük kaloriferlerde istimal olunabilir.

Bir ton kömürden alacağımız mevat şudur:

Takriben 800 kilogram kok
„ 45 kilogram ham katran
Bu 45 kilogram katrandan da:
Takriben: 1.2 kilogram orta yağ
„ 3. kilogram hafif yağ
„ 40. kilogram yollarda kullanılan katran.

Ayrıca çıkan gazdan 7 kilo hafif yağ elde edilecektir.

Hafif yağdan da %90 benzol, %10 benzin alınacaktır ki, bu benzin bilhassa tayyarelerde kullanılması emniyet verir.

Elde edilecek katranın hususiyeti şunu arzedecektir:

Mevadi tayyare 170 dereceye kaadar	%7
Orta ve hafif yağ	%47
Zift	%46

dır.

Elde edilecek kok şu hassaları gösterecektir:

Derunundaki su miktarı takriben	% 2
Mevadi tayyare takriben	% 6 - 10
Kalorisi takriben	7200 - 7300
Rengi	siyah

Hikemî hususiyeti delikleri çok ve tabiî

Yukarıda yazdığımız evsafta fabrikayı memleektimizde inşa edecek firma (Heinrih Koppers) Şirketi olup ihtısası dünyaca tanınmıştır.

Sömi kokun şu hususiyetlerini bildirdikden sonra ameli sahadaki yapacağı işleri ve faydalarını zikredelim:

Sömi kok yanarken biribirine yapışma dığından içerisinden daimi olarak hava cereyanı geçmekte ve muntazam yanmakta, sönmek tehlikesi göstermemekte dir. Kömürün katranı tamamen alındığından alev ve duman bıraknaz. Uzun müddet muhafaza edildiği takdirde hassalarından bir şey kaybetmez.

Sömi kok, mangal veya benzeyeni yuvarlark, ızgarasız kaplarda mangal kömürü gibi kolaylıkla yanar. Bunun için tıpkı odun kömüründe olduğu gibi arasına biraz kâğıt veya tahta parçaları koymak veyahut üzerine biraz petrol döküp ateşlemek kifayet eder.

Şu izahtan anlaşılacağı üzere bugün temeli atılan fabrika Türkiyede birçok mühim ihtiyaçları karşılıyor; memleketimizi yalnız smaî değil, iktısadî — vatandaş!... ayni zamanda da — millî ülkülerine ulaştırıyor. Ormanlarımızı tahrip eden iptidaî teshin şekilleri — hem de yabancılara muhtaç olmadan — tarihe karışacak. Bunun da manevî hazzı dünya buhranının Türk hissesine düşen acılıklarını azaltacaktır.

SADREDDIN ENVER

Öz dilimizle

Boğuntu

Son günlerde denizde boğulanlar çoğaldı. Toplasak belki elliyi bulur. Yüzme bilmedikleri için şurada bir çocuğun, ötede bir genç kızın, beride kocamış bir adamın dalgalar arasına karıştıklarını gazetelerde okuyoruz. Suç, denizde mi, yoksa yüzme bilmeden denize girende mi?

Yüzme öğrenmiyen insan kıyıdan ayrılmaz. Boyunu aşan yerlerde denize girmez. Girerse işte böyle boğulur gider. Yalnız şunu da söylemeli ki İstanbulun kumsallarında (1) denize girmek deniz suyundan daha tuzluya çıkıyor. Adam başına en aşağı bir lirayı göz den çıkarmadıkça hiçbir kumsalda yıkanılmıyor. Yeryüzünün dörtte üçünü kaplıyacak kadar çok olan deniz suyunu sanırım ki pek az yerlerde İstanbuldaki kadar yükseğe kiralarlar. Şimdi. Üsküdardan Beykoza, Beşiktaştan Sarıyere, Kadıköyünden Pendiğe kadar, sağlı sollu, Boğaz ve Marmara kıyıların da denize girenlerin önüne geçip:

— Dur! diyorlar, açıkta denize girmek yasak!..

Peki ama, açıkta girmeyip nerede girsinler? Beleşten yüzülen bu güzel denizleri bırakıp yüzlerce kişinin içinde çırpındığı kumsallara avuç dolusu para mı döksünler? Dün tanıdıklardan biri Vaniköyün, dibindeki taşları sayılan arıg (2) denizinde yıkanıyordu. Seslendim:

— Duymadın mı, açık denizde yıkanmağı yasak ettiler. Görülürse karışmam.

İki kulaç ve bir takla arasında sordu:

— Açıkta denize girersem ne olur?

— Ne olacak, boğulursun!

Güldü:

— Adam, sen de.. Para ile girilen kumsallarda sanki boğulmuyor muyuz? Nasıl olsa, orada da boğuntu, burada da.. Bıraksınlar, bari kendi denizimizde boğulalım..

M. SALÂHATTİN

(1) Kumsal — Plâj karlığı, (2) Arığ — Saf, berrak, temiz.

ZAYI — 3458 numerolu sandalcılık plâkasını zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Sandalcı Maksut oğlu Yunus. (1883)

KULAK MİSAFİRİ

Bir sarhoşluk hikâyesi

Bir sarhoşluk hikâyesi dinledim. Fakat, vaka, nerede geçmiş, vakanın kahramanı kim? Bunlar belli değil. Ben size yalnız hikâyeyi anlatacağım:

Bir gün, Edirne treninde birinci mevki bilet alan yolculardan biri, kondüktörü bir kenara çekiyor:

— Oğlum... Al şu beş lirayı... Ve beni can kulağile dinle!..

— Buyurun efendim, sizi dinliyorum!

Birinci mevki yolcusu diyor ki:

— Oğlum... ben, birazdan, rakıya başlıyacağım. İçtim mi, az ile kanmam...

İki binlik falan deviririm. Ve tabiî bir köşede sızar kalırım.. Halbuki, gayet acele bir iş için Çorluya gidiyorum: Orada, mutlaka trenden inmem lâzım... Kendi kendime inemiyeceğime göre, beni sen indireceksin. Işte bavulum, şuracıkta... Tren, Çorluda durdu mu, hemen beni salla sırt eder, İstasyona indirirsin. Bavulumu da yanıma koymağı unutmazsın. Ben gece yarısına doğru nasıl olsa ayılır, bir araba bulup Çorluya giderim.

Şimdi anladın ya...

— Anladım efendim..

— Beni Çorluda, mutlaka istasyona bırakacaksın..!

— Hay hay... Emriniz başüstüne!..

Kondüktör, beş lirayı alınca, hemen arkadaşlarının yanına koşuyor.

— Yaşadık yahu!.. Beş lira, bahşiş aldık!

Arkadaşları:

— Hah, tamam öyleyse, diyorlar, bir parça rakı alırsın, karşılıklı içeriz.

Kondüktör, boş boğazlığına pişman oluyor ama, teklifi de reddedemiyor. Birlikte, başlıyorlar çekiştirmeğe.. İçki âlemi bu.. Bir kere sarmağa başladı mı, insan saatlerin nasıl geçtiğini anlamaz.

Kondüktörler, bir aralık pencereden bakacak oluyorlar. Ne görsünler, tren, Çorluyu geçeli hani olmuş, nerdeyse Edirneye girecek!

— Eyvah, gördün mü olanları!

Hepsini bir telâştır alıyor. Yalnız, içlerinde bahşişi alan kondüktör telâş etmiyor.:

— Keyfinize bakın ,canım..

— Nasıl keyfimize bakalım yahu... Edirneye giriyoruz. Halbuki, sen, bahşiş veren zengin yolcuyu Çorluda indirecektin!.

Öteki gene aldırmıyor:

— Keyfinize bakın, dedim ya..

Bunlar, tekrar rakının başına geçerler. Bir de bu ara, birinci mevki kompartimandan don paça bir yolcu çıkıp bağıra çağıra bunların yanına geliyor:

— Yazıklar olsun sana!.. Ben de seni adam sandım da, akşamdan iş ısmarladım! Şimdi, ben ne yapayım a dostlar...

Kondüktörler şaşırıyorlar. Fakat bu sefer, asıl şaşkınlık, bahşişi alan kondüktörde!.

Âdeta dut yemiş bülbüle dönen adamcağız, mahmurlaşan gözlerile yolcuya bön bön bakıyor.

Yolcu da bir taraftan bağırmakta devam ediyor:

— Ha.. Söylesen e.. ne susuyorsun? Beni Çorluda neye indirmedin?

Kondüktör, şaşkın şaşkın cevap veriyor:

— Ben sizi Çorluda bırakmıştım!.

— Alay mı ediyorsun? Işte ben burada, karşında duruyorum. Kondüktör, başını kaşıyarak derin bir düşünceye dalıyor.

— Peki öyleyse iki saat evvel, bavulile birlikte Çorlu İstasyonuna bıraktığım yolcu kimdi?

Kulak MİSAFİRİ

RADYO

Bugünkü program

İSTANBUL:

18,30: Fransızca ders. 19: Monoloğ Şehir tiyatrosu artistlereinden Muammer bey. 19,30: Türk musiki neşriyat: (Ekrem, Ruşen, Cevdet, Mustafa beyler ve Vecihe, Semiha hanımlar.) 21,20: Ajans ve borsa aberleri, 21,30: Stüdyo caz ve tango orkestrası.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.

18,10: Polonez musikisi. — Musahabe.. 19, 15: Askerî orkestra konseri. 19,45: Harbi umumî hatıraları. 20: Muhtelif 20,15: Eski şarkılar. 20,40: Taganni (piyano refakatile). 21: Musahabe. 21,02: Aktüalite. 21,12: Plâk. 21,40: Popüler orkestra konseri. 22,15: Haberler. 22,25: Hafif musiki. 23: Spor haberleri 23,15: Neşeli neşriyat. 24: Musahabe. 24,05: Dans plâkları.

686 Khz. BELGRAT, 437 m.

20,30: Madam Evginya pinteroviçin iştirakile opera parçalarından şarkılar. 21: Jubliyanadan nakil (opera veya tiyatro.) 23: Haberler. — Salon kuartet konseri. 24: Dans parçaları.

175 Khz. MOSKOVA, 1714 m.

17,30: Musahabe. 18,30: Kızılordu için neşriyat. 19,30: Kolkos neşriyatı ve musikili program. 21: Radyo piyesi (musikili) 22: Ecnebi neşriyatı.

832 Khz. MOSKOVA (Stalin) 361 m.

17: Karışık konser. 18: Musahabe. 22,30: Dans musikisi.

823 Khz. BUKREŞ, 364 m.

13 - 15 Gündüz neşriyatı. 19: Hava raporu. 19,05: orkestra 20: Üniversite. 20,15: Radyo orkestrasının devamı. 21: Konferans. 21,15: Radyo orkestrasının devamı 21: Konferans. 21, 15: Solist konser (viyolonsel solo) 21,45: Musahabe. 22: Taganni 22,30: Klarinet konseri. 23: aHberler. 23,30: Kahvehane konseri.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.

21: Küçük radyo tiyatrosu. 22,15: Imre Mayarı Sian takımı. 23,30: Caz orkestrası. 24,15: Piyano konseri. 24:25: Veres sian takımı.

20,20: Plâk. 20,25: Radyo piyesi. 21,55: Plâk 22: Saat ayarı. 22: Radyo orkestrası (taannili) 23: saat ayarı. 23: Son haberler. 23,15: Plâk. 23,20: Almanca son haberler.

230 Khz LUKSEMBURG, 1304 m.

Ispanyol akşamı. 20,35: Plâk - musahabe. 21,20: Müsahabe, 21,40: Tegannili konserin devamı. 22: Plâk. 22,30: Piyano -keman konseri. 23,15: Dans plâkları.

Khz. VIYANA, 507 m.

20,40: Vere Schwrın ştirak ve Erich Meller in piyano refaktile şarkılar. 21,25: "Johnn Mestroy„ isimli temsil. 23,40: Haberler. 24: Askeri konseri. 1,40: Plâk.

Khz. ROMA 421 m.:

21,45 Thais isimli Massenet'nin operası.

Khy. ŞIMALI ITALYAN GRUPU:

21,30 Plâk, 21,45 Bir perdelik piyes, 22,30 Senfonik konser.

Istanbul birinci iflâs memurluğundan :

Muflis Arslan Fresko mahdumları şirketi ile şürekâsı iflâs masasına evvelce müracaatla alacaklarını kayıt ve kabul ettirenlerin ellerindeki vesaiki ve vekil olanlarında vekâletnamelerini hamilen şehri halin yirminci pazartesi günü saat on bire kadar memuriyetimize tevdi ve yapılacak toplanmada hazır bulunmaları lâzımdır. Yevmi mezkûrde hazır bulunmayan ve vesaiki tevdi etmiyenlerin haklarının ziyaından mütevellit mesuliyeti hukukiyenin kendilerine ait olacağı son defa olarak ilân olunur. (1889)

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLIYET" tir.

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sigortalarınızı Galatada Ünyon Hanında Kâin UNYON SIGORTASINA yaptırınız Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

Kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız. Telefon : 4.4888. 4642

Mobilya Münakasası

Nafıa Vekâletinden:

Yeni inşa edilmekte olan Vekâlet binasının muhammen bedeli 40.000 lira olan Mobilya, Mefruşat ve tesisatı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

Münakasa 5 Eylül 934 çarşamba günü saat 15 de Nafıa Vekâleti Malzeme Müdürlüğü Makamında yapılacaktır.

Taliplerin tekliflerini carî seneye mahsus Ticaret Odası vesikası ve 3000 liralık teminat mektubu ile birlikte münakasa saatinden evvel Komisyon Riyasetine vermeleri icabeder.

Talipler bu husustaki şartnameleri (40) lira mukabilinde Vekâlet Malzeme Müdürlüğünden satın alabilirler. (4633)

Hilâliahmer

Cemiyeti Merkezi Umumisinden:

Eskişehir'de Hilâliahmer Merkez anbarında

1 — Muhammen kıymeti (212600) kuruş olan elektrik malzemesi 16 Ağustos 934 tarihinde.

2 — Muhammen kıymeti (306000) kuruş olan inşaat malzemesi ve yeni, eski tahta vesaire 18 Ağustos 934 tarihinde.

3 — Muhammen kıymeti (228000) kuruş olan dikiş makineleri ve motorsiklet ve malzemesi vesaire 20 Ağustos 934 tarihinde.

4 — Muhammen kıymeti (138700) kuruş olan muhtelif karyolalar ve teraziler ve matralar 21 Ağustos 934 tarihinde.

5 — Muhammen kıymeti (63000) kuruş olan kuştyü, Hindistan cevizi elyafı, bez ve çuval parçaları 23 Ağustos 934 tarihinde satılacağından taliplerin yüzde on pey akçelerile mezkûr anbara müracaatları. (1872)

VAPURCULUK

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ İSTANBUL ACENTALIĞI

Liman Han, Telefon: 22925.

İzmir sür'at yolu

SAKARYA vapuru

Her PERŞEMBE günü saat 16 da Galata rıhtımından kalkar doğru İzmire gider. Bu vapur her pazar günü saat 16 da İzmirden kalkıp doğru İstanbula gelir.

Karabiga yolu

Her CUMARTESİ ve ÇARŞAMBA günleri saat 20 de Tophane rıhtımından bir vapur kalkar. Gidiş ve dönüşte mutat iskelelere uğrar.

Izmit yolu

Haftanın CUMA, PAZAR, SALI, ÇARŞAMBA günleri bir vapur saat 9 da Tophane rıhtımından kalkar.

Imroz yolu

Her PERŞEMBE günü Tophane rıhtımından saat 18 de bir vapur kalkar. Gidiş ve dönüşte Gelibolu, Lapseki, Çanakkale iskelelerine uğrar.

Usküdar Hukuk hâkimliğinden :

Halide H. tarafından Istanbul Toplhanede Karabaş mahallesinde Piyaset yerinde Şekerci Abdullah efendi aleyhine açılan kaydın tashihi davasının tahkikatına giyap kararının tebliğine rağmen gelmediğinden davacının bu hususta iddialarını dinlenerek davacı halide H. ile ötedenberi tanıyıp Abdullah ef. namında bir kimse ile evlenmediği gibi şimdiye kadar hiç evlenmediğini beyan ve ifade eylemişler ve davacı da şahitlerin ifadeleriden bahsile muamelei giyap kararının ilânen tebliğini talep ve ol veçhile karar verilmiş olmakla tebliğinden itibaren 15 gün zarfında bir itirazda bulunmadığı takdirde vakıaları kabul etmiş addile icap eden kararın verileceğine dair olan muamelei giyap kararı müddeileyhin ikametgâhının meçhuliyetine binaen mahkeme divanhanesine talik edildiği gibi keyfiyet gazete ile de ilân olunur. (1897)

Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinden :

Beyoğlunda Taksimde Leylak sokağında (2) numaralı hanede sakin iken 15-7-934 tarihinde vefat eden madam L. çıkanın vasiyetnamesi açılarak usulen tenfizine bşlanmıştır, kanunu medeninin 538 inci maddesi mucibince bu bapta itirazı olanların ilân tarihinden itibaren bir ay içinde Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesine müracaatları lüzumu ilân olunur. (1896)

Milliyet'in romanı: 52

Sansaros

Yazan: AKA GÜNDÜZ

Herkes müteessir olmuştu. Hattâ hanımın emrile Yeterin arkasından kaymakamın evine gelen ve sokak kapısına kulak verip feryatları işiten Sansarosun bile gözleri dolu dolu oldu.

Eve geldiği vakit hanımı başını çatmış, ebenin kızı ile karşı karşıya geçmişler düşünüyorlardı.

— Ne oldu Ali!?

— Avazı çıktığı kadar haykırdı, ağladı.

— Neler söyledi?

— Bey ağamın hırsız olduğunu söyledi. Senin hırsız olduğunu söyledi. Ahmet dayının hırsız olduğunu söyledi.

— Sonra ?

— Sonra mı? Sonra.. Benim hırsız olduğumu söylemedi!

Bunu o kadar kuvvetli, çalımlı bir sesle söylemişti ki kadın fena halde icerlediği halde ses çıkaramadı. Çünkü Sansaros bu işte birçok şeyler biliyordu. Rastıklı kaşlarını kaldırarak, dudaklarını büzerek:

— Herkesin attığı iftiraya kulak asılacak olursa bütün dünyayı hırsız saymalı. diyebildi.

Bu söz Sansarosu düşünceye vardırdı. Öyleya, kendisi de hırsız değildi. Ama sonra hırsız diye diye hırsız olmuştu. Belki bunlara da iftira ediyorlardı. Kendi başına da gelmişti. Yakası kalkık paltolu mubassırın oğlu ağlaya ağlaya:

— Sansaros çaldı.

Diye iftira edip herkesi inandırmamışlar mıydi? Işte bu kahpe (Yeter)de ağlamıştı. Müdürün dama atılışına gelince; Sansarosu da suçsuz tavan arasına kapamamışlar mıydi?

Sansaros iki üç gündür sabahtan akşama kadar öteye beriye koşmaktan çok yorgundu. Aşa odada sedirinin üstüne uzanınca uyudu. Gece yarısı mıydi ne? bir aralık garip bir gürültü ile uyandı. Kulak kabarttı. Yukarı odada sesler vardı. Sanki, öylesine geldi ki hanım ablası ile ebenin kızı güleş ediyorlar!

Bu anlaşılmaz itişme kakışma, Sansarosu meraklandırdı. Acaba hanım abla hasta falan olmasın diye yukarı çıktı. Kapının önüne geldiği vakit sesler durdu. Içeriden sordular:

— Ali! ne arıyorsun burada? Hâlâ yatmandın mı?

— Uyudum da uyandım. Sesler işittim, hasta mısın diye sormağa geldim.

— Hasta masta değilim. Daha uyumadık şimdi yataklarımızı seriyorduk.

Sansaros yerine inip yattı. Fakat itişmeye kakışmaya benzer sesler, yatak sermesi sabaha kadar kesilmedi.

Erkenden kalktı. Taşlığı süpürdü. Tulumbadan su çekti. Mangalı yaktı. Çay ibriğini üstüne koydu. Fırından ekmek almak için sokağa çıktı. Çarşının köşesine gelirken korku ile sendeledi. Arkasından birisi var kuvvetile çullanmıştı.

Acaba jandarmalar onu da mı yakalamışlardı? Az kalsın ödü patlıyacaktı. Arkasına bakınca bir çığlık kopardı:

— Haklı!

Köyde bıraktığı köpek olanca sevinci ile üstüne atılıyor, ellerini, suratını yalıyordu.

— Nerden çıktın ölen?!

Demek Haklı Sansarosu unutmamıştı. İzini kollaya kollaya haftalardan sonra kasabaya gelmiş, sonra sadık dostunun ve efendisini gene bulmuştu.

Hanım ablası ekmekleri saymadığı için fırından bir ekmek fazla aldı ve onu eve gelinceye kadar Haklıya yedirdi. Hanım ablaya göstermeden içeriye aldı ve boş kümese kapadı. Bir kırık testinin dibine su koyup bıraktı.

— Ben gelinceye kadar burada kal!

Aşağıdan seslendi:

— Hanım abla! Çay hazır.

İki kadın aşağıya indikleri vakit Sansarosun gözüne iki şey birânda çarptı. Kadınlar çok renksiz ve yorgun görünüyorlardı. Hakları vardı, beyağası kaç gündür damda yatıyor. Onun kederi olacak. Fakat öbürü daha mühimdi. Hanım ablasının kulaklarında salkım elmas küpeleri, parmaklarında elmas yüzükleri, belinde gümüş kemeri ve boynunda iki dizi beşi birlik takısı yoktu. Halbuki onları her sabah uyanınca takar, yatınca çıkarırdı. Acaba gece çalmasınlar. Ama calsalar şimdi böyle olmazdı. Telâş ederler, haber verirlerdi.

Sonradan anladı ki hanımı nesi var nesi yok çıkın edip bir yere gizlemiş. Çünkü ağızdan ağıza duyulmuştu ki malmüdürünün de hanımının da bütün mallarını devlet alıp aylıklarını çaldıkları kadınlara, çocuklara verecekmiş.

Sansaros yeni bir belâya çatmıştı: Çarşı belâsına. Öteberi almağa gittikçe, efendisine günde iki defa yemek götürdükçe ötedenberiden seslenirlerdi:

— Ölen Ali! hâlâ mı o hırsızın evinde çalışıyorsun? Doğru dürüst bir kapı bulamadın mı?

— Ali çocuk! Hey! Hırsızlara hizmet edeceğine bizim eve gel.

— Sana yılda altı kayma vereyim, benim dükkânda çalışır mısın? Orada kalırsan sen de hırsızlık öğrenirsin.

Sansarosa kalsaydı çoktan çıkacaktı. Fakat bu rahatı nerde bulacakt? Hanım bir yere çıkmıyor. Günü gecesi yukarda ebenin kızı ile geçiyordu. Sabahları ebe geliyor bir iki kap yemek pişiriyor, bir sahan da kendisine alıp gidiyordu.

Mutpak açık, dolaplar açık, her yer açıktı. Sansaros istediği gibiyiyor, içiyor ve çaldığı köfteleri, yahni kemiklerini, helva artıkları sevgili köpeği Haklıya taşıyordu.

Bir gün hanım köpeğin farkında oldu. Biraz hiddetli sordu. Sansaros korkarak cevap verdi:

— Evde kimse yok ta. Beyağanın yok ta. Geceleri karanlık oluyor. Ben onu köyden tanırım. Bekçilik eder.

Bu cevabı hanım doğru buldu ve ses çıkarmadı. Artık Haklıya günün günü doğmuştu. Pirzola kemiği — çok defa eti ile beraber — pişmemiş kıyma, plâvın tencere dibi... Haklı arslan kesilmişti. Sansaros boş kaldıkça Haklısına marifetler öğretiyordu. Onu sık sık sabunla yıkıyordu. Geceleri de odasına alarak kapının arkasına koyduğu erkân minderine yatırıyordu. Çünkü Sansaros hâlâ karanlıktan korkuyordu. Karanlık ona bir ışıksız hava olarak gelmiyordu. Karanlık onu sanki bir pençe, bir kürk, bir elbise, maddî bir örtü gibi kaplıyordu.

Hele bugünlerde. Eskiden her akşam alt katı kadınlar üst katı efendiler doldururken şimdi hiç kimse gelmiyordu. Bir şeylerini çalmasınlar diye mi ne? Bereket versin Haklıya artık korkusu kalmamıştı. Gece yarısı bir ürpreti gelirse:

— Haklı!

— *Bitmedi* —

RADYO

Leipzig radyosu Ve Türkiye

Son zamanlarda muhtelif Avrupa radyolarında memleketimiz hakkında konferanslar verilmektedir. Verilen hitabeler şu noktadan ehemmiyeti haizdir ki bunları mikrofonlardan söyliyen zevat tanınmış simalardır.

Alman radyoları bilhassa bizimle son zamanlarda alâkadar olup hakkımızda Alman milletini tenvir etmekte ve bizi bugünkü olduğumuz gibi tanıtmaktadırlar. Bu hususta Leipzig şehrinde bulunan Docent Dr. Herbert Duda epeyce Leipzig radyosu mikrofonunu işgal etmektedir.

Bundan takriben iki hafta evvel mumaileyh bu kuvvetli radyo merkezinden "Yeni Türkiye„ ünvanlı ve tam yarım saat süren bir konferansında memleketimizin siyasî vaziyetinden mükemmel bir surette başlıyarak nihayet bugünkü sahne hayatımıza temas etmiş ve sahne hayatının da Türkiyede tekâmül ettiğinden ve artık asrî bir devlet haline giren Türkiyedeki, gözönüne getirdiğimiz eski kıyafetlerinin yeni genç Türklerin ancak tiyatrolarda göre bildiklerini anlatmıştır. Bundan başka fen âleminde Türklerin iştirakinden ve bugünkü itfaiye ve bazı diğer ihtiyaçların tamamile bir Avrupa şehrinden farkı olmadığını söyledi.

Dr. Herbert Duda bu konferansının sonunda yeni Türkiye için ne kadar uzun söylese bu memleketin kültürünü anlatmıya kâfi gelmiyeceği için mütebaki hitabelerinde gene Türkiyeye temas edeceğini bildirerek hitabesini bitirmiştir.

Hatip sözünde durmuştur. Son gelen ve bugün dercettiğimiz Leipzig programlarında ayın 21 inci salı günü akşamı İstanbul saatile tam 20.30 da bu âlimi gene dinliyeceğiz. Bu seferki konferansı da gene ayni başlık altında "Modern Türkiye„ dir. Almanyada takriben altı milyon radyo abonesi vardır. Bir evde vasatî dört kişinin dinlediği hesap edilse 25 milyon kişi radyo dinlemektedir. Almanyanın göbeğinde olan 100 kilovatlık bu kuvvetli merkezin asgarî üç dört milyon kimse tarafından dinlendiği kabul edilecek olsa memleketimizi çoğunun tanımadığı bu kimselere tanıttığından dolayı Dr. Duda'ya samimiyetle teşekkür ederiz.

Turgut MİTHAT

Musiki meraklılarına müjde

İstanbul radyosunda Tango ve vals besteleri müsabakası

İstanbul radyosu dinleyicileri için bir musiki beste müsabakası açtığını hoparlörden işittik. Evvelki gün akşam müsabaka şartları mufassal olarak radyo ile ilân edilen bu müsabaka memleketimizin musiki meraklıları ve bilûmum radyo meraklıları arasında memnuniyeti mucip olacağına şüphe yoktur.

Son zamanlarda bazı Avrupa radyolarında da böyle müsabakaların yapılmakta olduğunu geçenlerde karilerimize bildirmiştik.

Bu akşam Viyana radyosunda şarkı söyliyecek olan Vera Schwarz

Radyo şirketi bu gibi müsabakalar açmasile musiki âlemine büyük bir hizmette bulunmuş oluyor. Maddî fedakârlıklar ile yapılan bu müsabakanın şu noktadan pek büyük manevi yararlıkları vardır ki, her musiki amatörü gayret sarfederek en iyi bir beste vücuda getirmekle memleketteki musiki kabiliyetini meydana çıkarmağa vesile teşkil edecektir.

Müsabakaya yalnız Türk vatandaşları iştirak edebileceklerdir. Müsabaka iki kısmı ihtiva etmektedir:

1 — Herkes istediği kadar eser göndermekte serbesttir.

2 — Eserler vals ve tango nevilerinden olacaktır.

3 — Müsabaka 934 senesi eylülünün son gününe kadar şirkete gelmiş olan eserler arasında yapılacaktır.

4 — Müsabaka yalnız Türk vatandaşları arasındadır.

5 — Eserler piyano ve orkestra için olacaktır.

6 — Eserler hiç bir yerde işitilmiş olmamış parçalardan mürekkep olacaktır.

7 — Radyo şirketine gönderilecek bu bestelerin zarfı üzerine (Musiki müsabakası için) kaydı ilâve edilecektir.

8 — İsim, adres gayet vazıh olarak yazılacak ve bir de fotograf gönderilecektir.

9 — İstanbul konservatuvarı muallimlerinden Mesut Cemil, Cemal Reşit Beyler ile Lasinski Beyden mürekkep bir jüri heyeti gönderilen bestelerin teknik cihetini tetkik edecekler ve müsabaka şartlarına uygun olanlar İstanbul radyosunda birer, birer neşredilerek intihaba herkes iştirak edebilecektir.

10 — Eserler radyo ile neşredilmezden evvel notalarile birlikte (Olimpiyat) spor mecmuasının iki haftaki nüshalarında intişar edecek ve birer numara alacaktır.

11 — Muvaffak olan üç tango ve üç vals için birincilerine 50 şer, ikincilerine 30 zar, üçüncü gelenlere de 20 şerden 200 lira nakti mükâfat verilecektir.

Müsabakaya iştirak edecekler bazı akşamlar İstanbul radyosundan neşredilecek şartları dinlemelerini tavsiye ederiz.

Görülüyor ki radyo şirketi armonize edilmiş musikinin taammümü için büyük gayretle çalışıyor.

Hakikaten ilk günlerde türkçe sözlü tango ve sair eserlerin armonize edilmiş şekli, orkestra ile çalınması kulaklarımıza biraz yabancı gelmiş gibi idi. Çünkü türkçe sözlü musikiyi daima melânkolik nağmeleri arasında ve ut, keman ve saire gibi musiki aletlerile dinlemeğe alışmış bulunuyorduk. Bir, iki tecrübeden ve bilhassa Nurullah Şevket Bey ve Bedriye Rasim hanım gibi kıymetli san'atkârlarımızın kudretli tegannilerini dinledikten sonra güzel Türk dilinin ve güzel Türk musikisinin armonize edilmiş şeklindeki zevk ve nefaseti gördük ve alıştık.

Radyo şirketinin bir senedenberi açtığı bu çığırda devam edilirse ve Cemal Reşit ve Ekrem Reşit Beylerin sahnemize hediye ettikleri eserler biribirini takip ederse, ümit ederiz ki çok yakında musikimiz bugünün ihtiyaçlarına cevap verecek zevki ve ahengi temin etmiş olur.

Bombayı dinlemek ister misiniz?

Bulunduğumuz yaz aylarında kısa dalgalı Bombay radyo istasyonu 31,36 metre ve VUB işaretli reflektörlü antenile haftanın muhtelif günlerinde Avrupadan işitilecek bir program neşretmektedir. Makineleri kısa dalgalı postaları almağa müsait olan karilerimize orijinal bir Şark musikisinden mürekkep olan bu neşriyatı dinlemelerini tavsiye ederiz. Neşriyat akşam üzerleri İstanbul saatile 17 ile 18.30 arasında yapılmaktadır.

Parisin yeraltı treninde radyo

Paris'in yeraltı (Metropolitain) trenlerine son zamanlarda otobüsler tarafından rekabet edildiğinden mezkûr idare otobüslere karşı mukabil rekabet çarelerini düşünürken ilk hatırına gelen arabalara radyo aleti koymak gelmiş ve bunu tatbik etmiştir. Paris radyolarının gündüz neşriyatını yeraltın da dinlemek fırsatını bulan birçok kimseler bu nakil vasıtasını tercih ettikleri görülmüştür.

Viyana radyosunda Olan hâdiselerin Tafsilâtı

25 temmuz 934 günü Viyana radyosunda cereyan eden hâdiseleri hulâsa olarak bildirmiştik. Viyana radyosunun mürevvici efkrârı olan radyo mecmuasının bu hususta verdiği izahatı tafsilâtile ve aynen kaydediyoruz. Stüdyoya ait vukuat günü çekilen fotoğrafları da dercediyoruz:

Başvekilin katli esnasında —

Vukuattan sonra: Viyana radyosunun Ronach stüdyo dairesi ikinci bir taarruz ihtimali endişesile böyle tel örgü ve askerî kuvvetlerle müdafaa edilmekte idi.

saat 13 çe doğru — 14 silâhlı yıldırım süratile Viyana radyosunun şehir dahilinde, Johannesgasse'deki büyük stüdyoların bulunduğu dairenin iki kapısından içeriye girmişlerdir. Kapıda nöbet bekliyen polis memuru öldürülmüştür. Bunun üzerine burada ne aradıklarını soran radyo idaresinin şoförü Czermak ta öldürülerek üst

25 Eylûl günü Johannesgasse'deki Viyana radyosunun amplifikatör dairesi böyle tahrip edilerek işlemiyecek bir hale getirilmiştir.

kattaki amplifikatör ve yanındaki stüdyo dairelerine girilmiştir. Burada vazife başında olan spiker rovelverle tehdit edilerek Dr. Dollfuss'un istifa ettiği ve yerine Avusturyanın Roma Sefiri Rintelen'in geçirildiği söyletilmiştir. Bu esnada bir radyo temsilinin tecrübelerile meşgul olan artistler ile radyo şirketinin memurları kısmen stüdyonun karşısındaki büfeye, kısmen de büro odalarına kapatılmışlardır. Bundan sonra sokak kapıları kilitlenmiş ve başında bir kaç kişi bekletilmiştir. Bir kaç dakika sonra vaziyetten haberdar olan polis kuvvetleri zırhlı otomobil, makineli tüfek ve süngülü silâhlarile radyo binasına mütevecciheen hareket etmiştir.

Suikastçılarla zabıta kuvvetleri arasında harp zamanlarını andıran bir silâh mücadelesi başlamıştır. Zabıtanın radyoyu işgal etmesi için iki buçuk saat uğraşılmış ve nihayet asilerden bir ölü ve birkaç yaralı olduğu halde hepsi yakayı elevermişlerdir. Zabıta kuvvetlerince büyük zayiat olmamış, ancak bir kaç kişi hafif surette yaralanmıştır. Asiler esir edilmezden evvel stüdyo dairesile resmini dercettiğimiz amplifikatör kontrol dairesini kullanılmıyacak halde tahrip etmişler, bomba, silâh ve süngü ile delik deşik ve altüst etmişlerdir.

Hükûmet kuvvetlerinin tekrar eline geçen ve herkesin haber beklediği bu en mühim neşriyat vasıtası işlemez bir halde idi. Fakat Bizambergteki asıl mürsileye bir şey olmadığı gibi Ronach semtinde Viyana radyosunun daha bir stüdyosu bulunmaktadır. Müdiriyet dahil ve hariç dinleyicilerini vaziyetten haberdar etmek için evvelâ Linz radyosu ve sonra Ronach'taki stüdyodan Viyana mürsilesi üzerinden neşriyata devam edilmiştir.

Yapılan tahribatın büyüklüğünden büyük stüdyonun tamiri bir kaç hafta sürecektir.

Pek yerinde Bir karar

Çekoslovakyada radyo o kadar tekemmül etmiştir ki kahvelerin ekserisinde ve birçok gazino ve parklarda musiki takımlarından ziyade büyük hoparlörlerle radyo neşriyatı dinletilmektedir.

Bazı gazinoların son zamanlarda hariç memleketleri dinlemeyi tercih ettikleri görülmüştür. Umumî olan yerlerde yabancı neşriyatın dinlenmesi münasip görülmediğinden Çek Hükûmeti neşrettiği bir tamimde böyle umuma verilecek radyo konserlerinin yalnız Çek radyolarında verilecek konserlerden ibaret olmasını etmretmiş ve yabancı yerlerin ancak evlerde dinlenebileceğini bildirmiştir. Yabancı memleketlerin dinletilmesi istendiği yerler için şirketten ayrıca müsaade alınmak lâzımdır.

İstanbul radyosunda

Çarşamba akşamları saat 19 da kendisinin hazırlamakta olduğu bir monologu söylemekte olan Şehir Tiyatrosu artistlerinden Muammer Bey artık radyoda işitilmiyecek ve bunun yerine şimdilik gramofon plâkları neşredilecektir.

Fransız Akademi Azası Berlin Radyosunda

Alman Akademisi tarafından davet olan davet üzerine Almanyaya Fransız Akademi azasından Profesörler ile üniversite talebelerinden mürekkep bir heyet Almanyada seyahat etmektedirler. Bu zevat Berlin radyosunun misafirleri olmuşlardır. İçlerinde Cermen dostları bulunan bu Fransızların bir kısmı riyaziyatçıdır ve dolayısile radyoya fazla merakları vardır. Bunlar Alman radyolarını yakından tetkik etmek arzusunu ızhar ettiklerinden Reich Radyoları Reisi Mr. Hadamovsky kendilerini samimî bir lisanla karşılamış ve geçenlerde ilk defa nakil suretile Paris radyosundan Alman radyoları vasıtasile icra edilen neşriyatın muvaffakıyetinden den bahsetmiştir. Hadamovsky radyonun iki milleti biribirine tanıtmakta en iyi bir vasıta olacağını ifade etmiştir.

Mumaileyh sözüne devam ederek Alman radyolarının kapitalist muhitlerden ziyade tamamile popüler ve bütün millete ait olduğunu ve hakikati ve bir milletin kültürünü en canlı bir şekilde tebarüz ettiren, emin bir memba olduğunu anlatmıştır. Radyo vasıtasile halk ve hükûmetin bütün arzuları en doğru ve hatasız olarak neşredilebilir. Çünkü burada hiç bir vasıtaya lüzum kalmadan herkesin kendi sesi duyulur.

Bu itibarla radyo için mesafe mevzuubahis değildir. Milletler arasında sulhün temini için radyodan daha kıymetli bir neşriyat vasıtası tasavvur edilemez.

Bu sözlere Grenoble Üniversitesi Profesörlerinden Mr. Paul Heyler mukabelede bulunarak kendisinin de tamamile ayni fikirde olduğunu söylemiştir.

Dil kurultayı ve radyo

Cumartesiye toplanacak olan Dil Kurultayı içtimaları İstanbul radyosu ile naklen neşredilecektir. Nakil için lâzımgelen tertibat şimdiden hazırlanmaktadır.

Resmî istatistiklere güre ecnebi abone miktarı

Avusturya	497722
Cezair	28200
Cennubî Afrika	73704
Belçika	522517
Avustralya	543715
İngiltere	6339561
Fransa	1554295
Macaristan	336046
Japonya	1739160
İrlanda	51006
Norveç	146756
Portekiz	20002
İsviçre	320906

RADYO PROGRAMI

19 Ağustos Pazar

İSTANBUL:
18,30: Plâk. neşriyatı. 19,20: Ajans haberleri. 19,30: Türk musiki neşriyatı: (Kemanî Reşat, Mesut Cemil, Muzaffer beyler ve Vecihe, Vedia Riza hanımlar.) 21,20: Ateş - Günes kulübünden nakil. 21,30: Orkestra karışık program.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
21,15: Budapeşte hayvanat bahçesinden naklen Mascagninin "GAVALLERIA RUSTICANA„ operası. (Maria Nemcthin iştirakile.) 23,15: aHberler. 23,45: Sigan musikisi.

686 Khz. BELGRAT, 437 m.
21: Opera parçaları. 21,30: Reklâmlar. 21,40 Plâk. 22: Koro konseri. 23: Haberler. 23,20: Dans plâkları. 23,50: Kahvehane konseri. 24,30 Dans plâkları.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.
20,15: Hafif musiki — Muhtelif. 21,12: Solist tagannili konser. 21,50: Haberler. 22: Musahabe. 23,30: Hafif musiki ve dans parçaları. — Musahabe. 24,05: Dans musikisi.

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.
18,15: Romen musikisi. — Musahabe. 19.05: Dans musikisi. 20,30: Konferans. 21,15: Belçika musikisi. —Spor. 22,10: Romen musikisi. 23: Haberler. 23,30: Lidoî kaplıçalarından naklen konser.

785 Khz. LEİPZİG 382 m.
18,55: Operetlerden parçalar. 20,25: Aktüalite. 20,40: Spor. 21: Akşam musikisi. 23: Haberler. — Spor. 23,50: Gece musikisi.

713 Khz. ROMA, 421 m.
21,45: Bando mızıka. 23: Karışık konser. 24: Haberler.

ŞIMALİ İTALYAN GRUPU:
21,30: Üç perdelik temsil. Müteakıben dans musikisi.

230 Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m.
İngiliz akşamı. 21: Dans musikisi. 22: Karışık İngiliz musikisi. 23: Hafif musiki konseri. 23,30: Dans musikisi.

592 Khz. VİYANA, 507 m.
21,05: Burggartenden naklen senfonik konsere. 23: Akşam musikisi. 23,30: Haberler. — Konserin devamı. 24,40: Plâk.

175 Khz. MOSKOVA, 1714 m.
21: Akşam konseri (Tagannili). 22: Muhtelif dillerde neşriyat.

832 Khz. MOSKOVA (Stalin) 361 m.
22,30: Dans musikisi.

20 Ağustos Pazartesi

İSTANBUL:
18,30: Fransızca ders. 19: Dr. Ali Şükrü B. tarafından konferans. 19.30: Türk musiki neşriyatı. Ekrem, Ruşen, Cevdet, Kemani Cevdet, Şeref, İbrahim beyler ve Vecihe, Behma hanımlar.) 21,20: Ajans ve borsa haberleri. 21,30: Bedriye Rais hanımın iştirakile caz ve tango orkestrası.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
20,10: Radyo tiyatrosu: "Kral Stefan„ 22,10: Haberler. 22.40: F[illegible] resinde opera orkestrası. 23: Sigan musikisi.

686 Khz. [illegible] m.
20,30: Radyo orkestrası. 21,20: Reklâmlar. 21,30: Plâk ile Pucinini "MADAME BUTTERFLY„ operası.

223 Kh. VARŞOVA, 1345 m.
21,12: Hafif musiki. 21,50: Haberler. 21,12: Popüler orkestra konseri. 23: Umumi harbin ilânı. 23,15: Hafif musiki ve dans parçaları.

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.
13 - 15 Gündüz neşriyatı. 19,05: Karışık konser. 20: Konferans. 20,15: Konserin devamı 21: Konferans. 21,15: Oda musikisi. 21,45: Musahabe. 22,30: Keman solo. 23: Haberler. 23, 30: kahvehane konseri.

785 Khz. LEİPZİG, 382 m.
19,20: Karışık neşriyat. 20,35: Musahabe. 20, 55: Kültür propagandası. 21: Sergiden nakil 23,20: Haberler, spor.

713 Khz. ROMA, 421 m.
21,45: Campariden naklen konser. 22,45: Musahabe. 23: Dans musikisi. 24: Son haberler.

ŞIMALİ İTALYAN GRUPU,
20,30: Karışık konser. — Musahabe. —Plâk 21,30: Musahabe.. 21,45: Campariden naklen konser. 22,45: Musahabe.. 23: Oda musikisi. 24 Haberler.

230 Khz. LÜKSEMBURG: 1304 m.
İtalyan akşamı. 20,35: Opera musikisi. 21: Dünya haberleri. 21,35: Opera parçaları. 21,50 Piyano konseri. 23,30: Dans plâkları.

592 Khz. VİYANA, 50 7m.
20.35: Haberler. 20,45: Aktüalite. 21: Kuartet konseri. 22: St. Stefan gecesi, müteakıben Sigan musikisi. (Budapeşteden nakil.) 23,45: Org konseri. 24,45: Plâk.

174 Khz. MOSKOVA, 1714 m.
11: Sabah konseri. 16,15: Musikili çocuk neşriyatı. — Musahabe. 21: Akşam konseri. (plâk.) 22: Muhtelif dillerde neşriyat.

832 Khz. (Stali) 361 m.
22,30: Dans musikisi.

21 Ağustos Salı

İSTANBUL:
18,30: Plâk neşriyatı. 19: Mesut Cemir b. tarafından çocuklara masal. 19,30: Türk musiki neşriyatı: (Stüdyo saz heyeti ve Yaşar B., Emel H. Mefiha hanımlar.) 21,20: Ajans ve borsa haberleri. 21,30: Stüdyo orkestrası.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
20,45: Budapeşte konser orkestrası. 22: Haberler. 22,50: Sigan musikisi. 23,15: Hava raporu. 23,20: Viyolonsel konseri. 24: Dans musikisi.

686 Khz. BELGRAT, 437 m.
21,20: Muhtelif şarkılar. 21,50: Radyo piyesi. 22,30: Radyo orkestrası. (operetler.) 23: Haberler vs. 23,15: Orkestra refakatile popüler şarkılar. 23,45: Dans plâkları.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.
20,15: Piyano musikisi. — Musahabe. 21,12: Plâk (taganni) — Musahabe. 21,55: Viyanadan naklen Polonya musikisi. 23,30: Konferans. 23,45: Dans plâkları.

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.
13 - 15 Gündüz neşriyatı. 19.05: Karışık konser. 20,30: Üniversite. 20,45: Plâk. 21: Konferans. 21,15: Senfonik konser. 22: Musahabe 22,15: Senfonik konserin devamı. 23: Haberler. 23,30: Plâk.

875 Khz. LEİPZİG, 382 m.
21: Haberler. 21,10: Saar. 21,35: Milli neşriyat. 22: Senfonik akşam konseri. 23,20: Haberler. 23,50: Beethovenin eserlereinden sonatlar.

713 Khz. ROMA, 421 m.
21,45: "GUARANY„ isimli Gonezin eserlerinden 4 perdelik opera temsili. Müteakıben son haberler.

ŞIMALİ İTALYAN GRUPU,
21: Musahabe. — Plâk. 21,45: Bir perdelik temsil. 22,30: Musahabe. — Senfonik konser.

230 Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m.
Lüksemburg akşamı. 20,40: Lüksemburg musikisi. 21: Dünya haberleri. 21,20: Karışık orkestra konseri. 21,35: Musahabe. 21,40: Karışık konserin devamı 22: Askerî musiki. 22,30: Radyo orkestrası. 23,30: Dans plâkları.

592 Khz. VİYANA, 507 m.
20,30: Haberler. 20,40: Radyo orkestrası. 22,30: Musahabe. 23,05: İktisadî neşriyat. 23,30 Haberler. 23,50: Esperantoca neşriyat. 24: Viyolonsel konseri. 24,25: Gece konseri.

171 Khz. MOSKOVA, 1714 m.
11,15: Sabah konseri. (operetler.) — Musahabe. 18,30: Kızılordu için neşriyat. 21: Edebiyat. 22: Ecnebi dilleriende neşriyat.

832 Khz. MOSKOVA, 361 m.
22,30: Dans musikisi.

22 Ağustos Çarşamba

İSTANBUL:
18.30: Fransızca ders. 19: Plâk. 19,30: Türk musiki neşriyatı: (Ekrem, Ruşen, Cevdet, Mustafa Nectai, Şeref ve Vecihe, Semiha hanımlar) 21,20: Ajans haberleri ve borsa. 21,30: Stüdyo caz ve tango orkestrası.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
20,50: Stüdyo tiyatrosu. 21,40: Dans musikisi. 22,35: Haberler. 22,45: Yaylı sazlar heyeti 23.50: Plâk. 24.30: Sigan musikisi.

686 Khz. BELGRAT, 437 m.
21: Jübliyanadan nakil. 23: Haberler. 23,15: Kahvehane konseri. 23.50: Dans plâkları.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.
21,12: Hafif musiki, mandolin orkestrası. — haberler. 22,12: Piyano - keman - tagannili solist konseri. 23,15: Dans musikisi. 23,15: Dans musikisi.

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.
13 - 15 Gündüz neşriyatı. 19,05: Hafif musiki. 20: oKnferans. 20,15: Radyo orkestrası. 21: Konferans. 21,15: Viyolonsel konseri. 21,45 Konferans. 22: Taganni. 22,30: Karışık solo 23: aHberler. 23,30: Kahvehane konseri.

875 Khz. LEIPZIG, 832 m.
19,20: Mandolin musikisi. 20: Skeç: Der Brave Mensch denkt an sih selbst zuletzt„ 20,30: YENİ TÜRKİYE (Doçent Dr Herbert Duda tarafından konferans.) 21: Haberler. 21,10: Dans musikisi. 23,20: Haberler.

713 Khz. ROMA, 421 m.
21,45: Karışık konser. 22,30: "Sogno (ma forse no)„ isimli bir perdelik piyes. 23: Dans musikisi. 24: Haberler.

ŞIMALİ İTALYAN GRUPU,
21,45: "Si„ isimli Pietro Mascagninin eserlerinden opera temsili. Müteakıben dans musikisi.

230 Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m.
Belçika akşamı. 20,35: Plâk. 21: Dünya haberleri. 21,20: Plâk. 21,35: Musahabe. 21,40: Flüt musikisi. 22,15: Filharmonik konser. 22,45 Senfonik plâklar. 23,20: Dans plâkları.

592 Khz. VİYANA 507 m.
20,40: Haberler. vesaire. 22: Polinya musikisi. 23,30: Haberler. 23,50: Oda musikisi. 24, 30: gece musikisi. (Plâk)

171 Khz. MOSKOVA, 1714 m.
11,15: Amele konseri (Plâk) 12,10: Musahabe. 18,30: Kızılordu neşriyatı. 21: Akşam musikisi. 22: Muhtelif lisanlarda neşriyat.

832 Khz. MOSKOVA, (Stalin) 361 m.
22,30: Dans musikisi.

23 Ağustos Perşembe

İSTANBUL:
18,30: Plâk neşriyatı 19,20: Ajans haberleri. 19,30: Türk musiki neşriyatı. (Kemal Niyazi Azmi beyler ve Hayriye, Müzeyyen hanımlar.) 21: Selim Sırrı bey tarafından konferans. 21,30: Nurullah Şevket ve tarafından taganni ve Stüdyo orkestrası.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
21,15: Salzburgtan nakil. 23,05: Son haberler. 23,25: Sigan musikisi. 24,15: Dans musikisi.

686 Khz. BELGRAT, 437 m.
21,15: Salzburgtan nakil. 23: Haberler Vs. Müteakıben kahvehane konseri. 24,15: Dans plâkları.

223 Khz. VARŞOVA 1345 m.
20,15: Operet ve serenetler. — Musahabe. 21,12: Piyano, orekstra ve tagannili hafif musiki. — Haberler. 22,12: Popüler konseri. (tagannili.) 23: Musahabe. 23,15: Dans musikisi.

823 Khz. Bükreş 364 m.
13 - 15 Gündüz neşriyatı. 19,05: Karışık orkestra konseri. 20,15: Üniversite. 20,45: Leonkavallonun "Palyaço„ ve Macagninin 'Cavalleia Rusticana„ operaları.

875 m. Khz. LEİPZIG 832 m.
20,35: Konferans. 21: aHberler. 21,10: Neşeli musikili karışık neşriyat. 23,20: Haberler.

713 Khz. ROMA, 421 m.
21,45: "PRIMAROSA, ,isimli Pietrinin opera temsili müteakıben son haberler.

ŞIMALİ İTALYAN GRUPU,
21,45: Opera temsilini nakil.

230 Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m.
Alman akşamı: 20,35: Taganni. 21: Haberler. 21,20: Karışık Alman musikisi. 21,35: 21,35: Konserin devamı. 22,10: aKrışık konser. 23: Oda musikisi. 23,35: Dans plâkları.

592 Khz VİYANA ,507 m.
20,05: Haberler. 20,25: Föyton. 21,15: Viyana filharmonik takımı. 23,05: Radyo orkestrası. 23,30: Haberler. 23,50: Konserin devamı. 24,45: Gece musikisi. (Plâk).

171 Khz. MOSKOVA, 1714 m.
11,15: Sabah konseri. — Musahabe. 18,30: Karışık konser. 22: Muhtelif dillerde neşriyat.

832 Khz MOSKOVA, 361 m.
22,30: Dans musikisi.

24 Ağustos Cuma

İSTANBUL:
12,30: Plâk. 18,30: Plâk neşriyatı. 19,20: Ajans haberleri. 19,30: Türk musiki neşriyatı. (Ekrem, Ruşen, Cevdet beyler ve Vecihe, Nedine, Nazan Feridun hanımlar Ovrik efendi.)
21,20: Ajans ve borsa haberleri. 21,30: Radyo orkestrası tarafından hafif musiki.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
20,45: Lisztin nadiren çalınan eserlerinden piyano konseri. 21,45: Haberler. 22: Opera orkestrası. 23,15: Hava raporu. 23,20: Plâk. 24,: Sigan musikisi.

686 Khz. BELGRAT, 43 7m.
21,15: Zagrepten nakil. 22,45: Plâk. 23: Haberler. Müteakıben kahvehane konseri. 23,55: Dans plâkları.

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.
20,15: Piyano refakatile şarkılar. 20,35: Plâk. 20.50: Spor. 21,12: Senfonik orkestra konseri. 21,50: Haberler. vs. 22,12: Senfonik konserin devamı. 23: Musahabe. 23,15: Dans musikisi.

823 Khz. BÜKREŞ, 364 m.
13 - 15 Gündüz neşriyatı. 19,05: Opera parçaları. 20, Konferans. 20,15: Konserin devamı. 21: Konferans. 21,15: KŞeman - gitar konseri. 21,45: Musahabe. 22: Taganni (fransız musikisi.) 22,30: Plâk. 23: Haberler. 23,30: Kahvehane konseri.

875 Khz. LEİPZİG, 832 m.
21: Haberler. 21,10: Neşeli hafif musiki. 22,10: Temsil. 23,20: aHberler. 23,50: Gece musikisi.

713 Khz. ROMA, 421 m.
21,45: Karışık konser. 24: Haberler.

ŞIMALİ İTALYAN GRUPU
21: Musahabe. — Plâk. 21,45: Üç perdelik temsil. müteakıben plâk neşriyatı. 24: Haberler.

230 Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m.
Holânda akşamı. 21,20: Operet musikisi. 21, 35: Konserin devamı 22,30: Org konseri. 23,05: Plâk. konseri. 23,20: Dans musikisi.

592 Khz. VİYANA, 507 m.
20,30: Radyo orkestrası. 21,35: "Bunbury„ isimli Oskar Wildenin eseri piyes. 23,15: Haberler. 23,35: Kuartet konseri. 24,15: Gece konseri (plâk.)

171 Khz. MOSKOVA, 1714 m.
21: Akşam konseri. 22: 5cnebi dillerinde neşriyat.

832 Khz. MOSKOVA, (Stalin) 361 m.
18,30: Opera parçaları. (plâk) 22,30: Dans muisikisi.

25 Ağustos Cumartesi

İSTANBUL:
18,30: Plâk neşriyatı. 19: Fransızca ders. 19,30: Türk musiki neşriyatı: (Fahire hanım, Safiye hanım, Refik, Fikret beyler.) 21,: Eşref Şefik bey tarafından konferans. 21,30: Stüdyo caz ve tango orkestrası.

545 Khz. BUDAPEŞTE, 550 m.
21: Operetlerden parçalar. 22,20: Haberler. 22,40: Sigan musikisi. 23,10: Hava raporu. 23,50: Bertha salon takımı.

686 Khz. BELGRAT 437 m.
20,45: Plâk. 21: Plâk. 21,30: Slav musikisi. 22,15: Musahabe. 22,45: Haberler. 23: Sırp akşamı. (karışık neşriyat.) 24,30: Dans plâkları

223 Khz. VARŞOVA, 1345 m.
20,15: Dans plâkları. 20,50: Spor. 21: Chopinin eserlerinden parçalar. 21,30: Konferans. 21,45: Piyano refakatile şarkılar. 22: Musahabe. 22,12: Tagannili orekstra konseri.

823 Khz. BÜKREŞ. 364 m.
13 - 15 Gündüz neşriyatı. 19,05: Karışık musiki. 20,30: Üniversite. 20,45: Plâk. 21: Konferans. 21,15: Opera parçaları. 22: Posta kutusu. 22,20: Radyo orkestrası. 23,30: Kahvehane konseri.

875 Khz. LEİPZİG, 832 m.
20: Lauta refakatile şarkî Prusya halk şarkıları. 20,35: musahabe. 20,55: Kültür propagandası. 21: Haberler. 21,10: Musahabe. 21,15: Halleden nakil (karışık neşriyat.) 23,20: Haberler. 23,50: Gece musikisi.

713 Khz ROMA, 421 m.
21,10: Plâk. 21,30: Spor, 21,45: Musikili neşriyat. 22,30: Senfonik konser.

ŞIMALİ İTALYAN GRUPU,
21: Haberler. — Plâk. 21,45: "GUARANY„ isimli Gonresin eserelsinden opera temsili.

230 Khz. LÜKSEMBURG, 1304 m.
Fransız akşamı. 21: Haberler. 21,20: Fransız musikisi. 22: İktisadî neşriyat. 22,30: Karışık konser. 23,40: Dans plâkları.

592 Khz .VİYANA, 507 m.
20,15: "DON JUAN„ isimli Mozartın eserlerinden opera. 23,30: aHberler. 23,50: Gece konseri.

171 Khz. MOSKOVA, 1714 m.
21: Akşam konseri. 22: Muhtelif dillerde neşriyat.

932 Khz. MOSKOVA, (Stalin) 361 m.
18: Musahabe. 19,30: Konser (naklen) 22,30 Dans musikisi.

Başvekil memleketin sanayileşmesi hakkında iki mühim hitabe irat etti

(Başı 1 inci sahifede)

gelindi. Burada bir müddet istirahat edildi. Bu müddet içinde Paşa Hazretleri ve vekil beyefendi fabrikanın ne şekilde yapılacağı hakkında mühendis Mehmet Ali Beyden plânlar üzerinde mufassal izahat aldılar. Müteakiben İzmit belediye reisi Kemal B., şehir namına bir nutuk söyledi ve Paşa Hazretlerine, Celâl Beyefendiye temelatma merasiminde bulundukların dan dolayı teşekkür etti. Bundan sonra Kocaeli mebusu Sırrı Bey bir nutuk söyledi.

Sırrı Beyin nutku

Sırrı Bey nutkunda ezcümle demiştir ki:

Her sözü gibi dahiyane olan büyük Gazinin dediği gibi Inönünde milletin ma'kûs taliini yenen ve o anda milleti siyasi esaretten kurtaran muzaffer kumandana yedi asırdanberi Türk boyunda esaret zinciri şeklinde sarılı olan kapitülasyonları kırarak Türkiyeyi asrî bir millet ve hükûmet mahiyetini kazandıran rolünde muvaffak olan büyük devlet adamı olarak Lausanne'da karşılaştık. Lausanne'nın ölmez kahramanı yaptığı yüksek hizmetlerile Inönünün muzaffer kumandanının kurtardığı yurdun yaşaması için devlet mefhumunun istilzam ettiği asrî ve medenî esasları tamamlamıştır.

Temel atma merasiminde bulunmak bahtiyarlığını duyduğumuz bu kâğıt fabrikasının gerek bu vilâyet halkına gerek buna malzeme yetiştirecek diğer vilâyetler ahalisine vereceği faydanın tadadına girişmeyeceğiz.

İsmet Paşanın programını anî ve muvaffakiyyetle sayeden Sümer Banka ve gayretli zevatlarına teşekkür borcumuzdur. Diğer taraftan aklımıza durgunluk verecek şekilde büyük muvaffakiyyetleri vücut bulmakta olan demiryolları inşaatı ilerilemektedir. Daha yakın zamanda ancak ayaklarımızla gidebileceğimiz yerlere şimdi trelerle gidiyoruz. Ne mutlu bu devri idrâk eden bizlere.

Yüksekten aldığı ilhamlarla Celâl Beyin tatbikini üzerine aldığı programın itmam edildiği gün Türkiye cumhuriyetini haricin yardımından müstağnî müreffeh ve mesut göreceğiz. Bu muhakkaktır.

Şimendiferlerin mutlaka ecnebi sermayesi ve ecnebi bilgisi ile yapılabileceği kanaatine saplanan kısa görüşlü kimseler, şimdi birer abide gibi yurdun iç taraflarında yükselen istasyonları görmekle kendi takdiratının kifayetsizliğini anlıyorlar.

Bu sanayi fabrikalarının da yardımsız başarılamıyacağı zannında bulunan kısa düşünüş ve kısa görüşlü kimseler çok yakında hatalarını anlıyacaklardır.

Vatan diyince, bize bu vatanı yaratan büyük müncimizin muhterem simasının gözlerimizin önüne gelmemesine imkân yoktur.

Toprağma basarken, havasını teneffüs ederken, onu mutlaka düşünürüz, yalnız minnet duyarız. Binaenaleyh bütün medeni tesirile gözümüzün önünde canlandırdığımız vatandaki saadetimiz mevzuu bahsolurken onun mebdei hakkında beslediğimiz sonsuz saygılarımızı izhar etmemek elimizde değildir. Her birerleriniz namına, kendi namıma muhterem İsmet Paşamız namına haykırıyorum:

Herşeyin fevkinde yaşasın Mustafa Kemal...

İzmit vilâyeti fırka idare heyeti reis vekili Esat Bey de bir nutuk söyledi. Paşa Hazretlerine ve Celâl Beyefendiye teşekkür etti.

Bundan sonra İsmet Paşa Hazretleri bayraklarla donatılmış olan kürsüye çıkarak şu mühim nutku söyledi:

İsmet Paşa Hz. nin nutku

— Arkadaşlarım,

Bugün mühim bir fabrikanın temeltaşını koyacağız. Bu münasebetle İktısat Vekili arkadaşım Celâl Beyle beraber bize gösterilen iyi ve muhabbetli kabule teşekkür ederiz. Temeli atılacak olan fabrika iktısadî hayatımızın mühim bir müessesesi olacaktır. Bu fabrika Büyük Millet Meclisi sanayi programının bir uzvudur. Takriben iki milyon liralık sermayeyi alacak olan müessese on üç bin metre mikâbı kereste, 15 bin ton kömür sarfedecek ve senede memleketin ihtiyacı olan muhtelif cins kâğıt ve kartonun mühim bir kısmını verecektir. Görülüyor ki, fabrika yalnız memleketin ihtiyacını temin etmekle kalmıyacak, muhtelif çeşit ham maddelerimizi kıymetlendirmeğe de yarayacaktır.

Şu halde İzmit kâğıt fabrikası memleketin iktısadî açılışında iyi esaslardan biri olarak sayılacaktır. Fabrika bir seneye varmadan açılmış olacaktır.. Bir fabrika iyi şartlarla kurulduktan sonra da asıl dirayetini işletmesinde gösterir. Birçok ahvalde bir fabrikanın işletilmesi kurulmasından daha zordur.

İzmitte kâğıt fabrikasının kurulması ileri bir irfanı, cumhuriyet inkılâplarına hususî bir bağlılığı olan İzmit için iyi bir tesadüftür.

Fabrikanın bir hamiyet muhiti için de bulunması müesseseye alâka ve yardım gösterileceğine bir delildir. Kendisini seven kıymetini anlayan ileri bir muhitte yerleşmesi fabrika için de iyi bir taldir.

Arkadaşlar, bütün yüksek şlerde daima kılavuzumuz olan büyük reisimiz, Reisicumhur Hazretlerinin yüksek adını hep beraber hürmetlerle analım. Şimdi bu yeni cumhuriyet eserinin temelataşını koymağa gideceğiz. Hatiplerin söyledikleri muhabbet sözlerine ve İzmitlilere yürekten teşekkürlerimizi takdim ederiz.,,

Temel taşı

Nutuklardan sonra İsmet Paşa Hazretleri Cumhuriyet verimlerinden olan kâğıt fabrikasının ilk temeltaşını bizzat koydu. Bu temelatma merasimi bittikten sonra otomobillere binilerek Ertuğrul yatına dönüldü. Yollarda ayni tezahürat devam ediyordu. Yat on biri kırk geçe Herekeye doğru hareket etti. İzmit valisi ve diğer zevat ta Paşa Hazretlerine refakat ediyorlardı.

Herekede

On ikiyi kırk geçe Herekeye varıldı. Paşa Hazretleri ve refakatindeki zevat yattan motörle Hereke iskelesine çıktılar. Herekeliler burada alkışlarla Paşa Hazretlerini karşıladılar. Paşa Hazretleri ve Celâl Bey fabrikayı gezdiler. Müdür Reşat Bey uzun uzadıya izahat verdi. Fabrikanın her tarafını gezdiler. Hereke fabrikasının kumaşlarile sair fabrikaların kumaşları ve Avrupa kumaşları arasında mükayese ve müsahabe yapıldı. Paşa Hazretleri fabrikanın ihtiyacı, amele yevmiyeleri, ve amelenin ihtiyaçlarile çok yakından alâkadar oldular. Bundan sonra hazırlanan köşkte Paşa Hazretleri bir müddet istirahat ettiler ve on üçü kırk geçerek İzmit valisine ve belediye reisine, Hereke fabrikası müdürüne veda ederek Ertuğrul yatına bindiler. Yat Boğaziçine, Paşabahçeye hareket etti.

Cam ve şişe Fabrikası

Öğleden sonra saat 17 de Paşabahçede İş Bankası tarafından kurulacak olan cam ve şişe fabrikasının da temelatma merasimi bizzat Başvekil İsmet Paşa Hazretleri tarafından yapıldı.

Şirketi Hayriyenin 74 numaralı vapuru Köprüden davetlileri almış ve Paşabahçeye hareket edilmiştir. Vapur, on altıyı yirmi geçe Paşabahçeye varmış ve sahilde yeni yapılan beton iskeleye yanaşmıştı. Davetliler burada bir müddet intizar ettiler. Ertuğrul yatı on beş dakika sonra Paşabahçe açığında demirledi.

Merasimde kimler bulundu?

Dünkü merasimde, fırka kumandanı Galip, merkez kumandanı Fehmi Paşalarla, fırka umumî kâtibi Recep, İstanbul vilâyeti idare heyeti reisi Cemal, vali Muhittin, Kılınç Ali, Recep Zühtü, Tahsin, Salâh Cimcoz, Mehmet, İş Bankası umum müdürü Muammer, Sanayi umum müdürü Şücai, Sümer Bank umum müdürü Nurullah Esat, tütün inhisarı sabık müdürü Behvçet, Üniversite rektörü Cemil Beylerle şehrimizde bulunan mebuslar, iktısadî müesseseler, şirketler ve bankalar erkânı hazır bulundular. Bundan başka, kalabalık bir halk kütlesi ve civardaki mektep talebeleri de merasime candan gelen bir arzu ile iştirak ettiler. Cam fabrikasının kurulacağı sahil kıyısı ve etraf bayraklarla donatılmış, temelatma merasiminde bulunmak isteyen kadınlı erkekli civar halkı, erkenden burasını doldurmuşlardı.

Başvekil geliyor . . .

Ertuğrul yatı demir attıktan sonra, İsmet Paşa ile İktısat vekili Celâl Bey ve diğer zevat motörlerle sahile geldiler, iskelede intizarda bulunan davetliler tarafından karşılandılar. İskeleye çıkar çıkmaz orada bekliyenlerin ellerini ayrı ayrı sıktılar.

Bu esnada, Kandilli kız lisesi talebesinden Hüceste Hanım, Başvekil Paşaya ve İktısat vekilimize birer buket takdim ederek "hoş geldiniz!" dedi. Daha sonra, davetliler fabrikanın kurulacağı sahaya doğru ilerlemeğe başladılar. İki tarafta biriken halkın büyük tezahüratı ve "yaşa, varol!,, sesleri arasında medhale girildi.

Burada, kurulacak fabrikanın ilk hazırlıkları yapılmış, temeller kazılmış bulunuyordu.

İş Bankası Şirketler müdürü Hâmit Bey, İsmet Paşaya fabrika hakkında izahat vermeğe başladı:

Fabrika bahçesinde...

"— Paşam, burada temel atılacaktır. Fabrika sahası bütün bu görünen kısımlardır. Cam, fabrikası solda kurulacaktır. Bu mahallin derinliği 73, genişliği de o kadardır. Temeli atılacak olan daire, maddei iptidaiye dairesidir. Kömür kısmı şu tarafta olacaktır.,,

Hâmit Bey, bu izahatı verdikten sonra İsmet Paşa plânı görmek istediler. İş Bankasının şirketler komiseri, bu sefer plân üzerinde anlatmağa başladı:

"— Kömür depoları şurasıdır, Paşa Hazretleri... Asıl fabrika bu kısmındadır. Gazojen dairesi, yarım ve bütün fırınlar, otomatik makineler burada kurulacaktır. Yarım otomatik makineler de dahil olduğu halde günde 35 - 40 bin şişe imal edilecektir.

Esas maddei iptidaiyesi kum, mermertaşı bir de karbonat dösut'tur.

Bu iptidaî maddeler, ilk kısımlardan geçerek makinelere verilecek, fırında teshinden sonra sulp hailne getirilecek ve nihayet buradan mamul eşya ambarma sevkedilecektir.,,

Başvekilimizin açık sözleri

Hâmit Beyin izahatından sonra Başvekil Paşa, iktisadî hayatımızda mühim bir boşluğu dolduracak olan bu müessesenin temel atma münasebetile şunları söylemişlerdir:

"— Cam fabrikasının kurulmasını milli bir müessese olarak İş Bankası deruhte etmiş bulunuyor. Şimdiye kadar memlekette birkaç defa bu sahada teşebbüsler yapıldı. Fakat, muhtelif sebepler bu teşebbüsleri menfi surette neticelendirmiş... Şimdiye kadar tuttuğu işlerde iyi hesapla, doğru yolda ve azimle yürümek suretile iyi misaller veren İş Bankası bu işi müsbet olarak bitirecektir.

Memleketin sanayileşmesi için millî bankaların sermaye dökerek fabrika vücuda getirmeleri, çok hayırlıdır. İş Bankasına muvaffakıyet temenni ederim, kendilerini tebrik ederim.,,

İktisat vekili Celâl Bey bu sözlere teşekkürle mukabele etmiş ve temel atılacak olan mahalle doğru ilerlenmiştir.

Temel atılıyor

Burada, toprak kazılmış, büyük bir temel taşı içeriye yerleştirilmiş bulunuyordu.

Az ötede de bir tekne içerisinde harç hazırlanmış duruyordu. Başvekil malayı alarak:

"— Temeli atıyorum. Fabrika mayısta işlemeğe başlıyacaktır. O zaman hep beraber tekrar göreceğiz.,,

Dediler ve bir miktar harç alarak temel taşının etrafını sıvadılar. Bunu müteakip İktisat vekilimiz de diğer kısımlarını tamamladılar. Bu iş bittikten sonra, İş Bankası umum müdür vekili Muammer Bey, Başvekil Paşaya teşekkür etti:

«— Her şey büyük himayeniz ve büyük direktifinizle olacaktır, paşam.»

Mahmut Celâl Bey dedi ki:

«— Sümer Bank istediği zaman istediği kadar hisse ile buraya iştirak etmek hakkını muhafaza ediyor, Paşam.»

«— Çok güzel...»

İş Bankası şirketler müdürü Hâmit Bey ilâve etti:

«— Bu kısım on beş eylülde bitecektir.»

« — Yeri güzel intihap etmişsiniz... Paşabahçeliler seviyorlar mı?»

« — Evet Paşam.»

Merasimden sonra bir hasbihal

Bunu müteakip, sağ tarafta hazırlanmış olan büfede davetliler izaz ve ikram edildiler.

Bütün bu esnada Başvekil Paşa, civarda biriken ve evlerin pencerelerinden merasimi takip eden Paşabahçelileri beşûş bir çehre ile selâmlıyorlardı.

İsmet Paşa, burada Ahmet Bey isminde yaşlı bir zat ile hasbihalde bulundular:

« — Paşabahçeli misiniz?»

« — Evet efendim... Hamdullah Suphi Beyin kayınpederiyim...»

« — Ya... Çok iyi... Buradaki eski şişe fabrikaları hakkında malûmatınız vardır, değil mi?»

« — Evet Paşam, bir hayli zaman evvel bir şişe fabrikası vardı. Evvelleri kazanıyordu. Trablus muharebesinde kapandı. Daha önce de bir çini fabrikası yapılmıştı. Çeşmibillûr da imal ediliyordu.»

Ahmet Bey, bu hususta izahat vererek kristal imali için icap eden iptidai maddelerin dahilden tedarik edildiğini ve bunun 60 senelik bir mesele olduğunu anlattı. Bu fabrikanın da işgal senesinde kapandığını ilâve etti.

Bir küçüğün sözleri

Bu sırada, Paşabahçe ilk mektebi talebesinden Nükhet isminde bir küçük hanım kız Başvekile yaklaştı. İncecik sesile kendi ihtisaslarını anlatarak:

«— Fabrika düdükleri ile uyanmak ne mutlu bize... Kudretli büyüğümüzün önünde hürmetle eğilirim» dedi.

Küçükten sonra, muallim Saim B. isminde bir genç Paşabahçe halkı namına «Kendi varlığına güvenen, milletin varlığına inanan Başvekil Paşa...» diye başlayan bir hitabe söyledi.

Bu fabrikanın kurulmasile sanayileşme hareketinin alacağı veçhe hakkında duygularını anlatan Saim Bey sözlerini şöyle bitirdi:

«— Paşabahçe halkı da temel atma merasimini yapan Başvekil Paşa hazretlerine ve Celâl Beyefendiye sonsuz minnetlerini benim değersiz ağzımla kaydediyorlar. »

Başvekil Paşa, Saim Bey sözlerini bitirdikten sonra, elinde tuttuğu arap harflerile yazılı not kâğıtlarını görerek kendisine ihtarda bulundular.

Gülcemal hareket ediyor

Önde Başvekil Paşa ve İktisat vekili Celâl Bey olduğu halde davetliler halkın alkışları arasında iskeleye döndüler.

Başvekil, orada bulunanların ayrı ayrı ellerini sıkmak suretile vedalaştılar ve motörle açıkta bekliyen Gülcemal vapuruna geçtiler.

Zonguldağa gidecek olan diğer zevat ta motörlerle Başvekili takip ettiler.

Gülcemal, bayraklarla süslenmiş, etrafı biriken sandal ve motörlerle görünmez bir hale gelmişti. Saat tam (18) de vapur demir alarak yavaş yavaş hareket etti.

Şirketi Hayriyerinin vapuru, Başvekili uğurlayan davetlileri tekrar köprüye getirdi.

Sömikokun temeli bugün atılıyor.

Bugün, Zonguldakta Üzülmez civarında, İş Bankasının tesis ettiği maden işleri Türk Anonim şirketi tarafından inşa edilecek olan sun'i antrasit fabrikasının temeli atılacaktır. Başvekilin, yarın Zingal şirketi tesisatını gezmek üzere Ayancığa hareketleri mukarrerdir. Gülcemalle beraber giden davetli zevat, cumartesi günü öğleyin şehrimize döneceklerdir.

Film alındı

İzmit ve Paşabahçe fabrikalarının temel atma merasimleri İpek film tarafından filme alınmıştır.

Şişe fabrikası neler yapacak?

Fabrikada renkli renksiz içki şişeleri ile kolonya şişeleri itriyat flakonları lâmba şişeleri, bardak, kadeh, sürahi, reçel tabakları, konserve ilâh... züccaciye eşyası yapılacaktır.

Fabrikanın istihsal kudreti senede 3 — 4 bin ton mamul cam olacağı gibi müteakip seneler fabrika istihsalâtını yüzde 50 nisbetinde yükseltmek için lâzım gelen tertibat daha şimdiden alınmıştır.

Altı tane otomatik makine vardır. Kurulmakta olan şişe fabrikası memleketimizin ve zamanın iktisadî vaziyet ve ihtiyaçları nazarı itibara alınarak en rasyonal çalışacak sınai bir müessese olacak. 1935 Haziranında fabrika imalâtı piyasaya vazedilecektir.

Zonguldakta

ZONGULDAK, 14 (A.A.) — İş Bankası ocaklarında inşası takarrür eden sun'i antrisat fabrikasının temel atma merasimini yapmak üzere Başvekil İsmet Paşa hazretlerile İktisat vekili Celâl Bey, refakatlerinde mebus, gazeteciler, bankacı, tüccar olmak üzere çok kalabalık bir heyetle ve hususî vapurla yarın sabah Zonguldağa geleceklerdir.

Öğleden evvel sun'i antrasit fabrikasının temel atma merasimi yapılacaktır. Öğleden sonra İş Bankasının Kilimli şirketine ait lâvuarın açılma merasimi yapılacaktır.

Sun'i antrasit fabrikası senevi 500 ton tayyare benzini, 3000 ton yol katranı, 61 ton sun'i antrasit verecek ve bu sayede havza kömürlerimizin istihsal ve ihracatı 120 bin ton artacaktır.

Şehir baştan başa donatılmıştır. Halk sonsuz sevinç içindedir.

MÜTEFERRİK HABERLER

POLİSTE

Cinayet mı Kaza mı?

Kuyudan bir ceset çıkarıldı

Arnavutköyünde Feyziâti liselerinin arka cihetindeki kumlu muşamba fabrikasında çalışmakta olan Vasil isminde bir adamın kuyuda boğulmuş olduğu halde cesedi çıkarılmıştır. Vakadan 15 gün evveldenberi ortadan kaybolmuş bulunan Vasilin bu şekildeki ölümü sarhoşluğa matuf bir kaza telâkki edilmiştir. Fakat ceset çıkarılınca ellerinin bağlı olduğu görülmüştür. Bu vaziyet ortaya cinayet ihtimallerini de koymuştur. Bu cihet daha ziyade Morgun verecegi rapora teeyyüt edecektir. Şimdiden Nikola ve Rıza isminde iki kişi zan altında bulundurulmakta, tahkikata devam olunmaktadır. Emniyet Müdürlüğü gazetecilere bu hususta şu raporu vermiştir:

"Beşiktaşta kumlu muşamba fabrikasında bekçilik eden 65 yaşında Vasil 14 gün evvel sarhoş bir halde bahçede gezerken üstü açık bostan kuyusuna düşerek boğulmuştur. Cesedi ancak bugün görülerek çıkarılmıştır. Merkumun 20 gün evvel de sarhoşluk la kendisini denize atmış olduğu, fakat kurtarıldığı anlaşılmıştır.,,

Ölümle tehdit mi?

Aynalıçeşmede oturan Dimitrinin kızı Ana polis karakoluna giderek Kadri isminde bir adamın bazı maksatlarla kendisini ölümle tehdit ettiğinden şikâyet etmiştir. Kadri yakalanmış, hakkında takibata başlanılmıştır.

Pencereden düştü, öldü

Ortaköyde Pişmişoğlu sokağında oturan Koço beş metre yüksekliğindeki pencereden yere düşmüş, kolları kırılmış, kafası patlamıştır. Koço derhal Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış ise de orada ölmüştür. Koçonun pencereden sarhoşlukla düştüğü anlaşılmıştır.

Bir deniz kazası

Dün köpr üaltında bir kaza olmuş, Hızır Kaptan idaresindeki Necat motörü Hakkınnı idaresindeki sandala çarparak parçalamıştır. Bu müsademe neticesinde sandalda yolcu olarak bulunan Faik, Cevdet ve Samih isminde ki gençler denize dökülmüşlerdir. Fakat etraftan yetişenlerin muaveneti le kurtarılmışlardır.

Tutuşan baca

Samatya polis merkezi karşısındaki evin bacasından dün akşam 19 da ateş çıkmış ise de büyümeden söndürülmüştür.

Dünkü hava

İSTANBUL, 14 (A.A.) — Sıfır derecei hararete ve deniz seviyesine indirilmiş barometre bu sabah: Saat 7 de 758, saat 14 te 758, derecei hararet saat 7 de 21, saat 14 te 22, azamî derecei hararet 29, asgarî derecei hararet 19,5.

Rüzgâr saat 10 a kadar gün doğusundan bilâhara yıldızdan esmiştir. Azamî sürati saniyede 9 metreye çıkmıştır.

Kari mektupları

Radyo gürültüsü

Ankaradan bir okuyucumuz yazıyor:

İstanbulda gürültü ile mücadeleye başlandığını ve dükkânların muayyen saatte kapattırılarak her sınıf halkın yaşayışına bir intizam verilmiye çalışıldığını okuyor ve memnun oluyoruz.

Ancak, biz Ankaralılar bu mukarrerattan henüz ne sebeple istifade ettirilmiyoruz, anlamadık. Gürültü ile mücadele ihtiyacı Ankarada ve bilhassa Yenişehirde kendisini daha çok hissettiriyor.

Sükûnet için oturulmağa gelinen ve radyoların fazla taammüm ettiği bu muhitte bazı meraklılar — radyo sahibi olduklarını ilân etmek için mi, bilmem — radyolarını en yüksek perdeden ve gece yarılarına kadar bilâfasıla çalarak herkesi rahatsız ediyorlar.

Hasta mısınız, yorgun musunuz yoksa sinirli misiniz? Bunları düşünmek kimsenin aklına bile gelmiyor.

Kimin radyosu var, kimin yok, mükemmelen belledik. Radyo kurmak ve çalmak hususundaki maharetlerine de diyecek yok. Fakat allah aşkına hiç olmazsa saat 20 den sonra radyolarını biraz yavaş çalsınlar, biz de bütün gün işten yorulan kafamızı biraz dinlendirelim.

SPOR

Kongre var

İstanbul mıntaka kongresi toplandı

T. İ. C. İ. İstanbul mıntakası reisliğinden:

Mıntakamızın 1934 senesi kongresi 31 ağustos 1934 cuma günü tam saat 10 da İstanbul Cağaloğlunda Halkevi salonunda toplanacaktır.

Mıntakamızda mukayyet ve umumî merkezimizce müseccel müttefik klüplerimiz üçer murahhas ile bu içtimaa iştirak etmek hakkını haizdir. Bu murahhaslar tahrirî salâhiyetnameleri hâmil olmadıkça müzakerata iştirak ve rey ita edemezler.

Ruznamei müzakerat:

1 — Kongre divan riyaseti intihabı,

2 — Mıntakanın idarî, fennî, malî raporlarının okunması,

3 — Hesap müfettişlerinin raporunun okunması,

4 — Mıntaka mesaisi hakkında müzakerat,

5 — Yeni heyetlerin ve hesap müfettişlerinin intihabı.

Heybeliada deniz yarışları

Adaları Güzelleştirme cemiyeti 17 ağustos cuma deniz bayramı tertip heyetinden:

Yarışların nevi: Umum amatörlere açık yelken yarışları. Tertip eden, Adaları güzelleştirme cemiyeti. Günü ve saati: 17 ağustos 1934 saat 15. Yarış yeri ve rotası: Heybeliada önünde bir müselles - 6 deniz mili, büyük sınıflar için 2 defa - 12 deniz mili.

Sınıflar: a. Büyük Yatlar, b. Küçük yatlar, c. Muhtelif tekneler.

Mükâfatlar: B. Y. Y. N. ve T. D. F. talimatına göre. Hüsusî mükâfat: Büyük sınıf birincisine (Adalar kupası 1934) Yarış kayıt ücreti: yoktur.

Kayıt yeri: Adaları Güzelleştirme cemiyeti Büyükada merkezi veya İstanbul Su Sporları klübü birinci reis vekili Ekrem Rüştü Bey.

Kayıt müddeti: 14 ağustos 1934 salı günü akşamına kadar. Yarışlar: I. Y. R. U. ve T. D. F. nizamatına göre yapılacaktır.

Rusyadaki işçilerimiz

MOSKOVA, 14 (A.A.) — Moskova ve İvanowa mensucat fabrikalarında icap eden mümareseyi yapan on Türk amelesi Turkstroi hesabına yapılmakta olan mensucat fabrikasının montajı ile ihtisas peyda eylemek üzere Leningrada gelmişlerdir.

İlk mensucat makineleri Leningrattan Türkiyeye sevkedilmiş bulunmaktadır.

Açık hava balosu

Himayeietfal cemiyeti Eminönü kazası, himayesine aldığı yetim, öksüz, kimsesiz, himayeye mühtaç çocukların ihtiyacatı için Gülhane parkının alafranga kısmında (23 - 8 - 934) perşembe günü saat (20) den sabaha kadar devam etmek üzere büyük bir açık hava balosu tertip etmiştir.

Davet

Millî Türk Talebe Birliği U. kâtipliğinden:

18 ağustos cumartesi günü saat 15 te idare heyetimiz fevkalâde içtimaı vardır. İdare heyeti azalarının mezkûr saatte behemehal birlik merkezinde bulunmaları.

YENİ NEŞRİYAT

İçki düşmanı gazete

Ayda bir intişar eden (İçki düşmanı gazete) sinin 20 numaralı ağustos sayısı çıkmıştır.

İçinde prof. Dr. Fahrettin Kerim, prof. Dr. Ahmet Süheyl, Enver Naci, Ferdi Fuat, Ali Saim Beylerin içtimaî içki düşmanlığından ve halk hıfzıssıhhasından bahseder birçok faydalı yazıları vardır.

İstanbul birinci iflâs memurluğundan:

Büyük adada otelcilik ederken iflâsına karar verilen ve iflâs evvelce açılmış olan Dimitri Arkiroblos efendiye ait tasfiyenin tatiline karar verilmiştir .İcra ve iflâs kanunun 217 inci maddesi mucibince alacaklıları tarafından otuz gün içinde iflâsa müteallik muamelelerin tatbikine devam edilmesi istenilerek masrafı peşin verilmediği takdirde iflâsın kapatılacağı ilân olunur. (1890)

Satılık kâğıtlar

70x100 ebadında kaplık şevyot

70x100 ebadında maruken taklidi kahverengi mücellit kâğıdı.

50x65 ebadında maruken taklidi pembe ve krem ve yeşil renkte mücellit kâğıdı.

Yukarıda cins ve boyları gösterilen kâğıtlar toptan ve perakende satılıktır. Arzu edenlerin nümunelerini görmek ve fiatlarını öğrenmek üzere matbaamıza müracaatları.

5090

Kiralık hane

Arnavutköyü Akıntıburnunda sahilde ve tramvay caddesi üzerinde fevkalâde nezaretli elektrik, havagazı ve suyu havi üç odalı dairе kiralıktır. Görmek için mezkûr haneye pazarlık için idare müdürümüze müracataları.

5091

MEMLEKETTE

Hafikte Maliye işleri

Sayım vergisi geçen seneden fazla tahsil edildi

HAFIK (Milliyet) — Bu mektubumla da Milliyetin memleket sayfasası karilerine Hafik maliye vaziyetinden bahsedeceğim. Hafik maliye işlerini büyük bir intizam dahilinde takip eden ve çalışkan bir malmüdürü var. Hulki Bey 931 de bu vazifeye tayin edilmiş, Maliye Meslek Mektebinin beşinci devre mezunudur. Bu vazifeşinas genç arkadaş tahsilâtın bütün kısımlarile ayrı ayrı meşgul olmaktadır.

Hafik malmüdürü Hulki Bey

1278 tarihli arazi tahrir kayıtlarına istinat eden arazi vergisi kuyudu bugünkü ihtiyaca salih değil gibidir..

Bir tahriri arazi yapılması çok arzu edilen bir şeydir.

Bina vergisi tahriri 930 senesinde ikmal ve 931 senesinden itibaren yeni tahrire göre vergi alınmağa başlamış ve mevcut kayıt köylü ve emlâk sahiplerinin haklarını meydana çıkararak bunları memnun etmiştir.

Hafikte mevcut 30,000 dönüm emvali metrûke arazisinden bugüne kadar 17000 dönüm emvali metrûke arazisi esaslı bir şekilde tesbit olunarak etraflıca defterleri tanzim edilmiştir. Geriye kalan 13000 dönümlük arazi de bu yıl tesbit edilecek ve onların da defterletri tanzim ve ikmal edilecektir.

Halk vergisini kolaylıkla vermekte ve her sene tahsilât işleri güzel bir şekilde cereyan etmektedir. Tahsilât nisbeti 932 nin (senesi gayesine kadar) bilâvasıta vergilerden umumî nisbet yüzde seksen beş 933 senesi gayesine kadar da umumî nisbet yüzde seksen iki arasındadır.

Sayım vergisi hakkında da biraz malûmat vermek için 933 ve 934 yıllarındaki adetleri mukayeseli bir surette bildirmeleri faydalı buldum.

933 yılında davar 60764, sığır 18103, at 1028, eşek 1729,

934 yılında ise davar 62437, sığır 20735, at 1121, eşek 2026 bu rakamlar da gösteriyor ki 933 yılına nazaran 934 yılı sayım vergisi daha fazla artmıştır.

Hafikte maarif

Kazada bir tam sınıflı ilkmektep on ikisi köylerde olmak üzere on üç mektep vardır. Bunlardan da ikisi tam teşkilâtlı diğerleri de üçer sınıflıdır. 933 - 934 ders yılında bütün kazada 2495 kız, 3200 erkek olmak üzere 5695 mecburî tahsil çağında çocuk olduğu halde, bunlardan ancak 640 erkek, 213 kızki ceman 853 talebe mekteplere kaydedilmiştir. Ve vasatî olarak 500 erkek, 150 kızki, ceman 650 talebenin mektebe devamı temin edilebilmiştir.

934 - 935 ders yılında bu yekûnun arttırılması için fazla gayret sarfedilmektedir.

933 - 934 ders yılında Kaymakam Celâl beyin ve gerek maarif memuru Hakkı Necip beyin devamlı uğraşmalarından ancak bu yekûna baliğ olabilmiştir. Kazada bulunan ilkmektebin başında maarif memuru Hakkı Necip bey bulunmaktadır. Mektep için bu arkadaşta çok büyük varlıklar sarfetmekten çekinmiyor. Merkez mektebinin mevcudü 130 dur. Bu yıl on bir çocuk ilkmektebi bitirmişlerdir.

Muallim kadrosu üç hanım, iki erkek olmak üzere beş kişidir. Cam la, başla mektebin işleri için çalışırlar. Bu yıl ders sonu münasebetile açtıkları sergi herkes tarafından takdirle karşılanmıştır. Sene içerisinde verilmiş üç müsamerede elde edilen gelirle çocukların (fakirlerin) kitapları temin edilmiştir. Ve 15 çocuğa elbise giydirilmiştir. Gelecek sene için fakir çocuklara öğle yemeği temin edilmesi düşünülmekte ve tatbik edilecektir.

Mektep 133 de yapılmış 1750 metre murabbaı saha üzerindedir.

150 talebeye kifayet edecek bir şekildedir. Mektebin bugün muallim çalışma ve yemek odaları yoktur bundan mahrumdur.

İLÂN

Şark Demiryolları Idaresi (Çerkesköy) dispanseri için diplomalı bir eczacı arıyor.

Talip olanların istida ile mezkûr Demiryolları Müdüriyetine müracaat etmesi lâzımdır.

Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1 — Resmî gibi iki Motör teknesi inşası pazarlık sureti le eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 22-8-1934 çarşamba günü saat 14 de Istan bul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğü binasındaki Komisyonda yapılacaktır.

3 — Tasdikli şartname ve projeleri Komisyondadır.

4 — Isteklilerin Mühendis olduklarına veya Mühendis kullanacaklarına dair vesika ile birlikte muvakkat teminat olan (1445) liralık vezne makbuzu veya Banka mektuplarile belli zamanda Komisyona gelmeleri. (4642)

Sipahi Ocağı Idare Heyetinden:

Sipahi Ocağı Idare heyeti Ocağın fevkalâde kongresinin akdine lüzum görüldüğünden muhterem azanın 19 Ağustos Pazar günü saat 16 da Harbiyedeki Sipahi Ocağına teşrifleri rica olunur.

Müzakere ruznamesi:

1 — Ocağın sahip bulunduğu Yeniköydeki binanın satılması hakkında müzakere;
2 — Ocak binasının yeni vaziyeti hakkında müzakere;
3 — Idare heyetinin istifası;
4 — Yeni Idare heyeti intihabı. 5085

Tayyare Piyango Müdürlüğünden:

Şartnamesi veçhile yüz on yedişer bin adet Ramazan ve Kurbana afişleri tap ettirileceğinden taliplerin 15-8-934 Çarşamba günü saat on beşte Komisyona müracaatları. "4551,, 4977

EVKAF MÜDIRIYETI ILANLARI

1 — Şeyh Mehmet Geylâni, Sebzehane ,2-4-6-8 No. dükkân.

2 — Çarşıda Emir Şah sokağında 11 No. lu dükkân.

3 — Galata, Kemankeş, Helvacı, 4 No. lu dükkân 8-9 hissesi.

4 — Galata Mehmet Ali Paşa hanı alt katta 44 No. lu oda.

5 — Çakmakcılar valide hanı Mescit altında 21 No. lu oda.

6 — „ „ „ alt katta 28 No. lu oda

7 — „ „ „ üst katta 38 ve 39 No. lu oda.

8 — Ferıköy, Rum kilisesi arka sokakta 106-1 No.lu arsa

Balâda muharrer emlâk 935 senesi Mayıs nihayetine kadar kiray averilmek üzere müzayedeye konmuştur. Talip olanlar 22-8-934 çarşamba gü nü saat on beşe kadar evkaf Müdüriyetinde vakıf akarlar kalem'ne müracaatları. (4644) 5056

Kilo	Cinsi
11000	Pirinç

Guraba Hastahanesine 934 Senei Maliyesi zarfında lüzumu olan yukarıda yazılı on bir bin kilo Pirinç aleni surette münakasaya vazedilmiştir. Ağustosun on beşinci çarşamba günü saat on dörtte ihalesi icra edileceğinden talip olanların şeraiti anlamak üzere her gün Levazım kalemine ve ihale günü de İdare Encümenine müracaatları. (4123)

İstanbul Mıntaka San'at Mektebi Müdürlüğünden:

Mektebimizde Eylül 934 mezuniyet ve ikmâl imtihanlarına 1-9-934 tarihinde başlanacak ve 20-9-934 tarihinde bitecektir.

İkmale kalmış talebenin 1-9-934 de Mektepte hazır bulunmaları lâzımdır. İkmal imtihanları esnasında hasta olduklarını Tabip raporile isbat edemiyenler; sınıfta ipka bırakılırlar.

Derslere 1-10-934 tarihinde başlanacaktır.

Sınıf geçmiş olanlar, 1-10-934 tarihinde mektepte hazır bulunacaklardır. (4645) 5057

Galatasaray Lisesi Müdürlüğünden:

1 — Ağustosun yirmi beşinci cumartesi gününden itibaren talebenin kayıt ve kabulü muamelesine başlanacaktır.

2 — Derslere bir teşrinievvel pazartesi günü başlanacaktır.

3 — Orta, Lise ve Ticaret kısımları mezuniyet imtihanları bir Eylül cumartesi günü, ilk kısım ikmal ve mazeret imtihanları on beş Eylül cumartesi günü, Orta, Lise ve Ticaret kısımları ikmal imtihanları ile yeni talebenin kabul imtihanları yirmi iki Eylül cumartesi günü başlayacaktır.

4 — Leylî talebenin senelik tahsil ücreti, Lise kısımları için 300, ilk kısım için 275 liradır. Uç taksitte tahsil edilir. Kayıt ve kabul muamelesile beraber birinci taksitin tediyesi şarttır. Yedinci ve ondan aşağı dereceli memur çocuklarile ücretli talebenin ikinci ve üçüncü kardeşlerinden tenzilât yapılır.

5 — Fazla tafsilât almak isteyenlerin Mektep Idaresine müracaatları. (4763)

Güzel San'atlar Akademisi Müdürlüğünden:

Akademimizin muhtelif Şubelerinden mezun olupta şimdiye kadar diplomalarını almamış olanların 350 kuruş ve dört adet vesika fotoğraflariyle birlikte bizzat veya tahriren akademiye müracaat etmeleri ilân olunur. (4759)

İstanbul Haricî Askerî Kıtaat ilânları.

23 üncü Fırkanın Merkez ve Tuzla'da bulunan kıtat hayvanatının senelik ihtiyacı olan 322,400 kilo arpanın kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır. Ihalesi 15 Ağustos 934 Çarşamba günü saat 14 dedir. Isteklilerin şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de tayin edilen vakitte Izmit Fırka Satınalma Komisyonuna müracaatları. (13) (4194) 4698

* * *

Isparta kıtatının 934 senesi Eylülünden 935 senesi Ağustos gayesine kadar bir senelik doksan bir bin ve Elmalı kıtaatı için 934 Eylülünden 935 Ağustos gayesine kadar bir senelik elli altı bin kilo sığır eti ihtiyaçları kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Isparta kıta'atının eti 26 Ağustos 934 pazar günü saat 10 da Elmalı kıtatının ki aynı günde saat 16 da Isparta Satınalma Komisyonunda ihale edileceğinden taliplerinin Isparta eti için Bin üç yüz altmış beş lira. Elmalı eti için sekiz yüz kırk lira teminatlarile müracaat etmeleri. (14) (4195) 4699

* * *

Ayrı ayrı şartnamelerle ve kapalı zarfla alınacak olan Bursadaki Kıtaat için (540000) Müdanya için (276000) Bandırma için (279996) kilo unun münakasası 25-8-934 cumartesi günü saat 15 de Fırka Satınalma Komisyonunda icra kılınacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de vaktinden evvel teminat ve teklifnamelerile Fırka Satınalma Komisyonunda bulunmaları. (15) (4244) 4735

* * *

Bayramıç,Ezine,Kirazlı Ayvacık ve Geyiklide bulunan kıtaat ihtiyacı olan 980,000 kilo Un 26-8-934 pazar günü saat 14 de kapalı zarfla alınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasaya gireceklerin belli saatten evvel teklif mektuplarını Bayramiçte bulunan müstakil Fırka Satınalma Komisyonuna vermeleri. (27) (4322) 4741

* * *

Bayramıç, Ezine, Kirazlı, Ayvacık ve Geyiklide bulunan kıt'at ihtiyacı olan 20,000 kilo Un 25-8-934 cumartesi günü saat 14 de kapalı zarfla alınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasaya gireceklerin belli saatten evvel teklif mektuplarını Bayramıçta bulunan müstakil Fırka Satınalma komisyonu riyasetine vermeleri. (4331) 4746

* * *

Merkez ve Tuzlada bulunan kıtaatın sene'i kihtiyacı olan (12000) kilo sade yağı kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır. Ihalesi 27 Ağustos 934 pazartesi günü saat 14 dedir. Isteklilerin şartnameyi ögrmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk edeceklerin tayin edilen vakitte Izmitte Satınalma Komisyonuna müracaatları. (61) (4553) 4955

* * *

Yerli Mamûlâtından 15,000 adet aleminyom Matra gılafile birlikte kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Ihalesi 1 Eylül 934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 15 de yapılacaktır. Taliplerin şartname ve numunesini görmek üzere her gün öğleden sonra Ankara'da M. M. V. Satınalma Komisyonuna müracaatları ve münakasaya iştirâk edeceklerin o gün ve saatinden evvel teklif ve teminat mektuplarının makbuz mukabilinde mezkûr Komisyon Riyasetine tevdi eylemeleri. (65) (4590) 4990

* * *

Ordu ihtiyacı için (495) kalem âlât ve edevatı sıhhiye kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Ihalesi 4-9-934 salı günü saat 14 de icra edilecektir. Talipler evsaf ve şartnamesini görmek üzere her gün öğleden sonra ve münakasaya iştirâk edeceklerin o gün ve saatinden evvel teminat ve teklif mektuplarile birlikte M. M. V. Satınalma Komisyonuna müracaatları. (64) (4591) 4991

* * *

Ordu ihtiyacı için 6,000 kilo Klorhidrat dö kinin pazarlıkla alınacaktır. Pazarlığı 20-8-934 pazartesi günü saat 14 de icra edilecektir. Talipler evsaf ve şartnamesini görmek üzere her gün öğleden sonra Istanbul Levazım Amirliği ile Ankara Satınalma Komisyonuna müracaatları ve pazarlığa iştirâk edeceklerin o gün ve saatinden evvel teminatile birlikte Ankara'da M. M. V. Satınalma Komisyonuna müracaatları. (71) (4598) 4994

* * *

Eskişehir Hava kuvvetleri parkında mevcut 42 ton Marsilya yağın 22-8-934 çarşamba günü saat 15 de kapalı müzayedesi yapılacaktır. Nümuneyi görmek ve evsafı hakkında malûmat almak üzere Eskişehirde Askerî Satınalma Ankarada Vekâlet İstanbulda Satınalma komisyonuna müracaat ederek taliplerin belli gün ve saatinden evvel teklif mektuplarını mezkûr komisyonlara vermeleri. (19) (4242) (4734) 5127

* * *

Tekirdağ kıtaatı için 16,000 kilo Nohut, 16,000 kilo pilavlık ve 10,000 kilo çorbalık pirinç 9-9-934 pazar günü saat 15 de aleni münakasa ile satın alınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına iştirâk edeceklerin Tekirdağ Satınalma Komisyonuna müracaatları. (89) (4782)

* * *

Tekirdağ kıtatı için 40,000, Malgara kıtaatı için 25,000 kilo makarna 8-9-934 cumartesi günü saat 15 de kapalı zarfla alınacaktır. Taliplerin şartnamesini görmek için her gün ve münakasasına iştirâk edeceklerin belli saatten evvel teklif mektupları ile Tekirdağ Satınalma Komisyonuna müracaatları. (94) (4785)

* * *

29,000 kilo Sade yağı kapalı zarf usulile ihalesi 8 Eylül 934 cumartesi günü saat 14 dedir. Şartnamesini görmek üzere İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonuna müracaatları ihale günü de vakti muayyeninden evvel teminat ve teklif mektuplarını makbuz mukabilinde Ankara Levazım Amirliği Satınalma Komisyonu Reisliğine vermeleri. (95) (4786)

IHTIRA ILANI

" Temel serenlerinden mamul dalgalı duvar" hakında istihsal olunan 30-9-1929 tarih ve 790 numaralı ihtira beratı bu defa mevkii fiile konmak üzre ahere devruferağ veya icar edileceğinden talip olanların Galata'da Çinili Rıhtım hanında Robert Ferriye müracaatları ilân olunur. (1740) 4929

Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinden :

Terekesine mahkemece vaziyet olunan müteveffa Hariton Kiryazis efendiye ait olarak : Burgaz adasında vapur iskelesi yanına getirilmiş olan ufak kullanılmış deniz motörü 19-8-934 pazar saat 15 den 17 ye kadar açık artırma ile satılacaktır. Talip olanların mezkûr gün ve saatta mezkûr vapur iskelesi yanında hazır bulunmaları lüzumu ilân olunur. (1894)

Afyon Vilâyetinden:

Afyon - Isparta yolunun (98053) lira bedeli keşifli 10+000 — 17 + 000 kilometreleri arasında (5480) metre tulündeki esaslı tamiratın 2 Eylül 934 tarihine müsadif pazar günü saat on beş buçukta Encümeni Vilâyette kat'i ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulile münakasaya konulduğundan keşifname ve şartnameyi görmek isteyenlerin Nafıa Başmühendisliğine ve taliplerin yüzde 7,50 teminatile Encümeni Vilâyete müracaatları ilân olunur. (4681)

Gümüşhane Vilâyeti Daimî Encümeninden:

Ikisu - Şiran yolunun muhtelif mevkilerinde 12 parça keşifnamesi mucibince 8383 lira 55 kuruş bedeli keşifli köprülerin inşaat ve tamiri 5-8-934 tarihinden itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır. Ihalesi 26-8-934 pazar günü saat 16 da icra kılınacağından kanununun tarifi veçhile ehliyeti fenniye, teminat ve sair vesikaların bir zarfa ve yüzde itibarile yapılacak teklifi açık ve okunaklı adres ve imzasile bir zarfa koyarak her ikisini dahi ayrıca bir zarfa koyup üzerini mühürliyerek saat 15 de Gümüşhane Daimî Encümeni Riyasetine makbuz mukabilinde vermiş bulunacağından ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin Encümen Kalemine müracaatları ilân olunur. (4765)

Erenköy Kız Lisesi Müdürlüğünden:

1 — Ağustosun Yirminci Pazartesi gününden itibaren mektebimiz ilk kısmı dördüncü ve Beşinci sınıflarına ücretli leylî talebe kaydına başlanacaktır.

2 — İlk kısım leylî ücreti 200 liradır. Baremin Yedinci derecesine kadar maaş alan memur çocuklarından yüzde on, kardeşlerin ikincisinden yüzde on beş diğerlerinden yüzde yirmi tenzilât yapılır.

3 — Kayıt için talebenin velileriyle birlikte gelmeleri, fazla tafsilât için mektep müdürlüğüne müracaat edilmesi lâzımdır. (4762)

Üsküdar Varidat Tahakkuk Müdürlüğünden:

Merkez ve Maliye Tahakkuk Şubeleri için 139 çeki meşe odunu ile 16 ton kok kömürü açık münakasa ile satın alınacaktır.

Taliplerin bedeli muhammeni bulunan 785 liranın yüzde 7,5 pey akçesinin Vilâyet Malsandığına teslim ederk 23-8-934 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 de Kadıköyünde Usküdar Mıntakası Vardiat Tahakkuk Müdürlüğündeki Mubayaa Komisyonuna müracaatları. (4368)

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Baştabipliğinden:

Haydarpaşa Emrazı Sariye hastanesi için 160 ton yerli maden kömürile 60 ton yerli kok kömürü ayrı ayrı olarak 4 Eylül 934 salı günü saat 14 de ve 1500 kilo Pamuk ile 2000 metro yerli Amerikan bezi ve 500 metro yerli patiska gene aynı günde ve saat 15 te Galata'da Kara Mustafa Paşa sokağında Istanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Mubayaa komisyonda açık münakasa suretile ihaleleri yapılacağından isteyenlerin şartnamelerini görmek üzere mezkûr merkez levazım memurluğu ile hastane idare memurluğuna müracatları. (4775)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

27300	adet	muhtelif hacimde Likör Şişesi
110000	„	„ eb'atta Mantar
20000	„	Kar beyaz şişe kapsülü
5000	„	10 santilitrelik nümunelik şişe.

Yukarda nevi ve miktarı yazılı malzemenin pazarlığı 5-9-934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 15 te icra kılınacaktır. Taliplerin şartnamelerini almak için her gün ve pazarlık için de tayin olunan günde yüzde 7,5 teminatlarile birlikte müracaatları. (4740)

3000	Kilo	Dizel Motör Yağı
500	„	Gres yağı.
100	„	Siyah Boya.

Yukarda nev'i ve miktarı yazılı malzeme 18-8-934 tarihine müsadif cumartesi günü saat (15) te pazarlıkla mübayaa olunacaktır. Talip olanlar şartnamelerini görmek üzere her gün ve pazarlık için de tayin olunan vakitte yüzde 7, 5 muvakkat teminatlariyle birlikte Cibalide alım satım komisyonuna müracaatları. (4691)

Gümüşhane Vilâyeti Daimî Encümeninden:

Bayburt kazası merkezinde inşa edilmekte olan ilk mektep binasının 17892 lira 65 kuruş bedeli keşifli ikinci kısım inşaatı 5-8-934 tarihinden itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılmıştır. Ihalesi 26-8-934 pazar günü saat 16 da icra kılınacağından taliplerin kanunun tarifi veçhile ehliyeti fenniye, teminat vesair vesikalarını bir zarfa ve yüzde itibarile yapılacak teklifi açık ve okunaklı imzasile bir zarfa koyarak her iki zarfı dahi ayrıca bir zarf içerisine koyup üzerini mühürlemek suretile saat 15 de Gümüşhane Daimî Encümen Riyasetine makbuz mukabilinde vermiş bulunacağının ve daha fazla malûmat almak isteyenlerin muayyen günden evvel Encümen kalemine müracaatları ilân olunur. (4766)

İstanbul Millî Emlâk Müdürlüğünden:

Kadıköy : Cafer ağa mahallesi Şevki Bey sokağında 42 ve 46 numaralı evlerin bir senelik icarı her birine muhammen Uçeryüz lira üzerinden alenî müzayedeye vazedilmiştir. Taliplerin 29-8-934 çarşamba günü saat on dörtte pey akçeleriyle müracaatları. (M) (4527)

İnhisar çakmakları

Benzinli çakmak | **Tanesi T. L. 2,75 (Yassı şekilde pirinçten, nikelden mamul deri ve saire kaplı.)**

Fitilli çakmak | **Tanesi T. L. 1,50 (Yassı şekilde nikelli)**

Çakmak taşı **Tanesi 10 kuruş**

1 - Şirketimizin hükûmet İnhisarından devren aldığı ve şirketimiz İnhisar damgasını taşıyan çakmakların perakende satış fiyatları yukarıda gösterilmiştir.

2 - Toptan alan esnafa bu fiyatlar üzerinden % 6 (Yüzde altı) iskonto terk olunur.

3 - Şirketimizin İngiltere'de "DUNHİLL" fabrikasına ısmarladığı hususî şekildeki çakmaklar Eylül sonlarına doğru gelerek satışa çıkarılacaktır

---

NİŞANTAŞINDA

LEYLÎ ve NEHARÎ — KIZ ve ERKEK

FEYZIYE LISESI

Memleketimizin en eski hususî mektebidir ve resmî mekteplere muadil olduğu tasdik edilmiştir.

Ana. Ilk, Orta ve Lise kısımları Fen ve Edebiyat şubeleri vardır
(Feyziye Mektepleri Cemiyetinin) idaresi altında manevî bir şahsiyettir.
Talebesinin talim ve terbiyesine kıskançlıkla bağlı olduğunu muvaffakiyeti ile ispat etmiştir.

İsteyen talebe velilerine mektep tarifnamesi gönderilir,
ve kayıt için hergün mektebe müracaat edilebilir. Telefon: 44039

MISIR IŞ Limitet

Sermayesi: 100,000 Türk Lirası
Merkezi: ANKARA - Şubesi İSKENDERİYE
TÜRKİYE İŞ BANKASI tarafından tesis edilmiştir.
İTHALÂT, İHRACAT, KOMİSYON VE EMANET İŞLERİ YAPMAKTADIR.
İSKENDERİYE de satılmak üzere emaneten mal gönderenler, hesabımıza, TÜRKİYE İŞ BANKASI şubelerinden avans alabilirler.
En iyi fiyatla, en az masraf ve komisyonla emin bir surette iş görmek isteyenlerin MISIR İŞ LİMİTED'i tercih etmeleri kendi menfaatleri icabıdır.
Telgraf adresi: MISIRİŞ - İskenderiye
4646

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

18,000 kilo Beyaz Ustübü : Kapalı zarfla münakasası: 16 Ağustos 934 Perşembe saat
18,000 kilo Elvan Ustübü : 10,30 da

Deniz Levazım Depoları ihtiyacı için yukarda cins ve miktarı yazılı iki kalem malzeme 16 Ağustos 934 Perşembe günü saat 10,30 da kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Şartnamesini görmek isteyenlerin her gün münakasaya gireceklerin de usulü dairesinde kapatılmış teminat ve teklif mektuplariyle Kasımpaşada kâin komisyona müracaatları.
(4064) 4683

Edirne Belediye Riyasetinden:

20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya çıkarılan Su Branşmanlarına muayyen müddet zarfında talip zuhur etmediğinden münakasası feshedilerek malûm şerait dairesinde pazarlık suretile yaptırılmasına karar verilmiş ve pazarlık gününde 25-8-934 tarihine müsadif cumartesi günü tayin edilmiş olduğundan taliplerin o gün saat 16 da Belediye Encümenine müracaat eylemeleri ilân olunur. "4576,,
4986

Askerî fabrikalar ilânları

Bakırköy Barut Fabrikaları müstacel ihtiyacı için aşağıda yazılı 6 kalem malzeme ayrı ayrı açık eksiltme usulile alınacağından vermek isteyenlerin 3-9-934 pazartesi günü saat 10 da Fabrikada Satınalma Komisyonuna müracaatları. (563) (4613)

Kilo	
26,500	Oleom (114 lük)
45,000	Şili Küherçilesi
950	Santiralit
3,600	Südkostik
6,000	Mükelles Soda
15,000 ilâ 20,000	Tasfiye edilmiş pamuk

5018

* * *

Bakırköy Barut Fabrikaları muhafız takımı için 400 kilo kesme makarna mubayaa edilecektir. Satmak isteyenlerin 20-8-934 pazartesi günü saat 14 de Fabrikada Satınalma Komisyonuna müracaatları. (567 (4797)

* * *

Askerî Fabrikalar için iki çift fayton koşum hayvanı mubayaa edilecektir. Satmak isteyenlerin 20-8-934 Pazartesi günü saat 14 de hayvanlarile beraber Bakırköy Barut Fabrikasında Satın Alma Komisyonuna müracaatları. (566)
(4798)

ZAYI — 2867 numerolu tek yük arabamın plâkasını zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Arabacı Yani Manol. (1887

Deniz yolları İŞLETMESİ

Acenteleri : Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 — Sirkeci Mühürdarzade Han. Tel 22740

Ayvalık yolu

BANDIRMA vapuru 15 Ağustos ÇARŞAMBA 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır.
(4741) 5128

Trabzon sür'at yolu

CÜMHURİYET vapuru 16 Ağustos PERŞEMBE 20 de Galata rıhtımından kalkacak. Gidişte İnebolu, Samsun, Ordu, Gireson,, Trabzon, Rize, Hopaya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Of, Pulathane'ye uğrayacaktır. (4787)

Mersin sür'at yolu

ANAFARTA vapuru 17 Ağustos CUMA 11 de Sirkeci rıhtımından kalkacak. Gidişte İzmir, Antalya, Mersin'e. Dönüşte bunlara ilâveten Alanya, Küllük, Çanakkale'ye uğrayacaktır. (4788)

Bartın yolu

BURSA vapuru 16 Ağustos PERŞEMBE 19 da Sirkeci rıhtımından kalkacaktır. (4789)

Dikkat

Vapur başlarında İzdihama mahal kalmamak üzere biletlerin hareket günlerinden evvel Karaköy ve Sirkeci acentalarımızdan tedarik edilmesi muhterem yolcuların menfataleri icabındandır. (4688)
5120

İstanbul kumandanlığı satınalma komisyonu ilânları

1. F. Satınalma Komisyonundan :

Fırka kıtaatı ihtiyacı için 20,000 kilo Pilavlık Pirinç açık münakasaya konmuştur. halesi 16-8-934 perşembe günü saat 15 ilâ 15,30 dır. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için de o gün ve vaktinde teminatalrile birlikte 1. F. SA. AL. KM. na müracaatları. (50) (4657)
5064

* * *

I. Fırka Satınalma Komisyonundan:

Kumandanlığa bağlı kıtaat ile Gümüşsuyu hastahanesinin ihtiyacı için 20,000 kilo Çorbalık ve Pilavlık pirinç açık münakasa ile satın alınacaktır. Ihalesi 19-8-934 Pazar günü saat 15,30 ilâ 16 dadır. Taliplerin nümune ve şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için de o gün ve vaktinde teminatlariyle Fındıklıda I. Fırka Satınalma Komisyonuna müracaatları.
(55) (4695) 5101

* * *

1. Fırka Satınalma Komisyonundan :

Gümüşsuyu hastanesinin kalöriferde yakılmak üzere 186 Ton Lavemarin kömürü açık münakasa ile satın alınacaktır. İhalesi 20-8-934 pazartesi günü saat 15 ilâ 15,30 dadır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için de o gün ve vaktinde teminatlariyle Fındıklıda 1. Fırka Satınalma komisyonuna müracaatları. (56) (4692)
5121

Doktor

HORHORUNİ

Hergün akşama kadar hastalarını Eminönü Valide kıraathanesi yanındaki muayenehanesinde tedavi eder.
Telefon: 24131 (1579)
4763

SATILIK APARTIMAN

Galata'da, Şişhane karakolunda tramvay caddesinde iyi iratlı bir apartman uygun fiyatla satılıktır. (N) rumuzile Istanbul 176 No. lu posta kutusuna yazılması. (1820)
5043

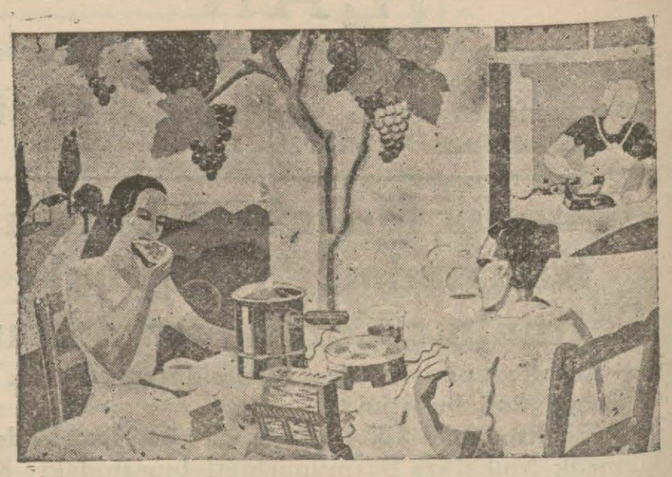

SATIE

tarafından **VERESİYE** satılan
Elektrik cihazları sayesinde
SAYFİYEDE RAHAT

Yedi satış yeri:

Metro Han	Beyoğlu	Telefon	44800
Cümhuriyet meydanı	Taksim	„	40918
Necati Bey caddesi	Salı pazarı	„	43439
Elektrik Evi	Beyazıt	„	24377
Muvakkithane cad. No 83	Kadıköy	„	60790
Şirketi Hayriye İskelesi	Üsküdar	„	60312
23 Nisan caddesi No 19	Büyükada	„	55128

1773 5026

Karaciğer - Mide - Barsak - Taş - Kum hastalıklarına

TUZLA İÇMELERİ VE OTELİ

İçme ve tren fiatlarında mühim tenzilât yapılmıştır.
Hergün Köprüden 6,30 - 7,35 - 8,05 - 9,50 - 11 - 13,15 - 15,10 - 16,45 te Haydarpaşaya giden vapurların trenleri içmelere giderler. 1522
5088

Üsküdar Kız San'at Mektebi Müdürlüğünden:

1 — Mektebin ihtiyacı olan 52 ton kok kömürü aleni müzayede ve münakasaya konulmuştur.

2 — 18 Ağustos 934 tarihine müsadif cumartesi günü saat 14,5 ta ihale yapılacaktır. Şartnameyi görmek üzere pazartesi, perşembe günleri mektebe ve münakasaya iştirâk için tayin edilen gün ve saatte Fındıklıda Yüksek Mekteplerin muhasebesinde müteşekkil komisyona müracaatları.
(4371) 4805

66000 kilo Koyun ve Sığır Eti Marmara Üssübahrî Kumandanlığı Satınalma Hey'ti Reisliğinden

Deniz Efradı için lüzumu olan yukarda cins ve miktarı yazılı Koyun de Sığır Eti kapalı zarf usulile münakasaya vaz edilmiş ve 25 Ağustos 934 cumartesi saat 14 de ihalesi icra kılınacağından taliplerin şartnamelerin almak üzere İstanbul'da Kasımpaşada Deniz Levazım Satınalma ve Izmitte Kumandanlık Satınalma Komisyonlarına müracaatları.
(4400) 4843

DEVLET DEMİRYOLLARI İDARESİ İLANLARI

Takriben 431 ton muhtelif demirin kapalı zarfla münakasası 22-9-934 cumartesi günü saat 15 te Ankara'da Idare binasında yapılacaktır. Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde beşer liraya satılan şartnamelerde vardır. (4515)
4938

Yerli Eczayi tıbbiye kapalı zarfla münakasası 29-8-934 çarşamba günü saat 15 te Ankarada idare binasında yapılacaktır. Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde beşer liraya satılan şartnamelerde vardır. (4516) 4972

Afyon - Izmir ve Izmir - Bandırma hatları üzerinde ve yedi muhtelif mevkide kısmen ocaktan ihraç ve kısmen toplama suretiyle teslim edilecek cem'an 10300 M³ balastın kapalı zarfl amünakasası 3 Eylûl 934 Pazartesi günü saat 15 de Ankarada Idare Merkezinde yapılacaktır. Işbu 10300 metre mikabı balastın kâmilen taahhüdü mecburî olmayıp kısmen teklifat ta kabul olunur. Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa ve Izmir veznelerinde onar liraya satılan şartnamelerde yazılıdır.
(4627) 5094

Haydarpaşa Mağazasında idarece tip haricî addolunan eski ve fakat kabili istimal ve istifade mutfak eşyası 25 - 8 - 934 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 9 da müzayedeye vazolunacaktır. Taliplerin yevmi mezkûrda Haydarpaşa Mağazasına müracaatları ilân olunur. (4710) 5109

Münakasa temdidi
Ilgaz Belediyesinden:

Ilgaz Kasabasının suyu için 6 Ağustos 934 pazar günü alınacağı ilân edilen font boru münakasası görülen lüzum üzerine 25 Ağustos 934 cumartesi gününe tehir edildiği ilân olunur. (4631) 5054

Umumî Neşriyatı ve Yazı İşleri Müdürü ETEM IZZET
Gazetecilik ve matbaacılık T. A. Ş.